

KONKURSI TÖÖ Hea kool kui väärtuspõhine kool Türi Põhikool, Järvamaa

Analüüsi koostas: Ülle Tammela (õppealajuhataja). Kaasa aitasid kolleegid: Sirli Biene, Kadri Tammar, Anneli Talviste, Kristi Rikk, Aili Avi, Merit Puna, Helen Aasa, Evely Siimsoo.

Türi Põhikooli logol on tähed TPK üksteise kaisus ja sümboliseerivad kolme kooliastet. Õunapuõis logol seob meid meie koduvalla sümboolikaga, sest koolis valmivad punapõksed ja magusad nn õunad - meie valla kodanikud. Meil on oma koolilipp ja sümboolikaga meened (<http://www.tyripk.ee/index.php/meie-kool/meened>). I kooliastme õpilased ja õpetajad kannavad koolivormi.

Türi Põhikooli sünniaeg on 1. september 2011. Koolis õpib hetkel 496 õpilast. Õppetöö toimub kahes õppehoones: algklasside majas (valminud 1924. a) ja suures majas (1970).

Kooli moto - „Igast õiest valmib vili.“

Kooli missioon

Türi Põhikool pakub õpilastele haridust, mis toetab nende isikupärast jõukohast arengut.

Türi Põhikoolis omandatakse haridust turvalises, lapsesõbralikus, õppimist motiveerivas ja õppija võimeid arvestavas õpikeskkonnas.

Türi Põhikool kujundab positiivse hoiakuga, õpihimulist, elus toimetulevat, ühiskonda ja traditsioone väärtustavat inimest.

Türi Põhikool on hea partner õpilastele, lapsevanematele, kooli omanikule ja kogukonnale.

Kooli visioon

Türi Põhikool on traditsioone ja järjepidevust kujundav arengukeskkond, kus õpitakse olema teadmishimuline, loov ja ennast ning teisi väärtustav inimene.

Türi Põhikooli põhiväärtused

Tahame õppida ja areneda

Ühendame rõõmud ja jagame mured

Rõhutame algatust, loovust ja oma tee otsinguid

Ise loome turvalise ja sõbraliku keskkonna

Pühendume eesmärkide saavutamisele

Õhutame õhinaga õppima

Hindame otsustusvõimet ja vastutustunnet

Imetleme isikupärasust ja omanäolisust

Kasajastame ja kujundame oma ümbrust

Oleme loodussõbralikud ja ettevõtlikud

Oleme hoolivad koostööpartnerid

Loome traditsioone ja hoiame järjepidevust

VALDKOND: ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ

1. Kooli personal töötab selle nimel, et selgitada välja iga õpilase individuaalsed vajadused ning arvestada nendega õppe- ja kasvatustöös.

2. Tunniväline tegevus on läbi mõeldud.

Aspekt 1. Kooli personal töötab selle nimel, et selgitada välja iga õpilase individuaalsed vajadused ning arvestada nendega õppe- ja kasvatustöös.

Türi Põhikooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgiks on luua igale õpilasele võimalus saada oma võimetele vastav hea haridus. Selleks on välja töötatud dokument: "Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamine Türi Põhikoolis".

Õpilastele, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeühäire, pikema-ajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha õppetöös muudatusi või kohandusi, rakendatakse kooli tugisüsteeme ning neid õpilasi on võimalik hinnata diferentseeritult. Tugispetsialistidest töötab hetkel koolis logopeed, eripedagoog, sotsiaalpedagoog, HEV koordinaator ja tugisõikud.

Kord nädalas toimub eelkool, eesmärk on kooli tulevatele lastele tutvustada kooli ja õpetajaid. Õpetajad tutvuvad ka tulevaste õpilastega. Eelkooli tunde külastavad ka tugispetsialistid. Tugispetsialistide ja õpetajate koostöö käigus selguvad õpilaste individuaalsed vajadused.

Igal aastal külastavad tulevased 1. klasside juhatajad, 1. klasside õpetajad ja õppealajuhataja lasteaeda. Ühises vestlusringis antakse lasteaiale tagasisidet kooli tulnud õpilastest ja saadakse soovitusi uute koolitulevate õpilaste individuaalsete vajadustega arvestamiseks. Õppeaasta lõpul saavad kokku lasteaia logopeed ning kooli HEV koordinaator, et vaadata koos üle kooli tulevad lapsed.

Esimeses kooliastmes kasutatakse Hea Alguse metoodika põhimõtteid, suurt tähelepanu pööratakse avastus- ja aktiivõppele. Õpetaja olulisim ülesanne on iga lapse eneseusu ja õpimotivatsiooni toetamine, õpiraskuste varajane äratundmine ning vajadusel tugisüsteemide ja õpiabi pakkumine.

Teises kooliastmes on oluline toetada õpilase õpihuvi, õpimotivatsiooni ja õpioskuste kujunemist, ära tunda ja arendada õpilase erivõimeid ja huvisid, pakkuda õpiraskustega õpilasele õpiabi.

Kolmandas kooliastmes on õpipädevuse seisukohalt oluline õpimotivatsiooni hoidmine, erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamine, uurimuslik õpe ja enesekontrollioskuse arendamine. Kool toetab karjäärinõustaja juhendamisel õpilast tema edasiste õpingute ja kutsevaliku tegemisel.

Õpilase arengu toetamiseks kasutatakse õppe kestel kujundavat hindamist, mis keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega, ning õppetöö individualiseerimisele. 1. klassides puudub numbriline hindamine. Sel õppeaastal anname oma 1. klasside õpilastele kujundava hindamise tunnistuse, mis on loodud e-kooli. Loomesinna hinnangu andmiseks andmepanga. Kevadel 2016 viime läbi küsitluse 1. klasside lapsevanematele ja kui saame positiivset tagasisidet, siis jätkame kujundava hindamisega järgmisel aastal ka 2. klassides.

Õpetajatel valmis kujundava hindamise metoodilise materjali kogu, mis asub kooli kodulehel (<http://tyripk.ee/index.php/oppematerjalid/oppimist-toetav-hindamine>).

2014/2015. õppeaastast pöörab Türi Põhikooli kollektiiv enam tähelepanu õpilaste enesehindamise oskuste arendamisele ning adekvaatse enesehinnangu ja mina-pildi kujunemisele. Eesmärgiks on, et õpilased õpiks tundma ja hindama ennast, oma võimeid ja oskusi; et õpilased ka ise jälgiks oma õppetööd, seaksid reaalseid eesmäärke ja vastutaksid nende täitmise eest. Enesehindamise oskuste kujundamist alustatakse samm-sammult, nt esimeses kooliastmes mängu kaudu. II ja III kooliastmes on õpetajad katsetanud autonoomset õpet nii eesti keeles, ajaloo kui ka matemaatikas, kus õpilane arendab iseseisva töö oskust, vastutuse võtmist ja jagamist, õpib koostama töökava ja planeerima oma aega.

Esmane lapse märkaja ja toetaja on I kooliastmes klassiõpetaja ning II-III kooliastmes klassijuhataja ja aineõpetaja.

Kui õpetaja märkab, et õpilasel on mingis aines raskused või tegemist on käitumisprobleemidega, siis ta hakkab:

- endale märkmeid tegema. Samas juhendab õpilast individuaalselt, suhtleb vanemaga, et infot juurde koguda.

Kui need õpi- või käitumisprobleemid kipuvad korduma, siis:

- teavitatakse HEV koordinaatorit. HEV koordinaator avab õpilasele individuaalse arengujälgimise kaardi.
- Kaarti täiendavad kõik õpetajad ning spetsialistid, kes on õpilasega seotud.
- Tugispetsialist (HEV-koordinaator, psühholoog, sotsiaalpedagoog) käib õpilast tunnis jälgimas ja vaatlemas ning annab tagasisidet või soovitusi õpetajale.
- Õpilase arengu toetamiseks kasutatakse õppe kestel õppimist toetavat hindamist, mis keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega ning õppetöö individualiseerimisele.

Abinõud õpilasele:

- **konsultatsioonitunnid**

Õpetajad saavad õpilastega tegeleda ka peale tunde. Igal õpetajal on üks/kaks korda nädalas konsultatsiooni aeg, mille ajal saavad õpilased neile vajalike teemade kohta abi. Konsultatsioonitunnis on õpilasel võimalus õppida teemat järele või ka ette. Konsultatsioonide graafik on väljas teadete stendil, õpetajate toas ning kooli kodulehel. Lisaks konsultatsioonitundidele on õpilastel võimalus käia kolmel päeval eraldi järele vastamas ka nn juhtkonna konsultatsioonis. Et õpetajate aega säästa ja pakkuda õpilastele rohkem ajalisi võimalusi oma õppetööd parendada, saab nn järeltöid sooritada juhtkonna juures. Aineõpetaja jätab vastavasse kausta töö, see sooritatakse, pärast saab õpetaja töö tagasi ning kontrollib. Õpilastel arendab see ka suhtluspädevust (kokkulepped, vastutus jms).

- **õpiabitunnid**

Õpiabitunnid on toeks õpiraskustega õpilastele. Õpiabitunnid toimuvad eesti keeles ja matemaatikas. Tundides arendatakse õpilase mälu, taju, tähelepanu ja mõtlemist läbi erinevate ülesannete. Õpiabitunnid toimuvad väikestes gruppides (maksimaalselt 6 õpilast) ja õpetajal on võimalik õpilastega tegeleda individuaalselt, neid rohkem abistada ja toetada.

- **kohustuslik konsultatsioon**

Õpilasele, kellel on trimestrihinne mitterahuldav, määratakse kohustuslik konsultatsioon vastavas õppeaines järgmiseks trimestriks. Kohustuslikus konsultatsioonis on õpilasel võimalik õppida teemasid järele ja ka õpitulemust parandada.

- **tasemegrupid (diferentseeritud õpe)**

III kooliastmes on võimalik õppida matemaatikat tasemegruppides vastavalt õpilase võimetele. Tasemegruppidesse jaotatakse aastahinnete, tasemetööde hinnete ning aineõpetaja soovitusel.

- **IÕK (individuaalne õppekava)**

Aineõpetaja teeb õpiraskusega või pikemat aega puudunud õpilasele ning ka andekale õpilasele vajadusel individuaalse õppekava / individuaalsed õppeülesanded ühes või mitmes õppeaines lühemaks või pikemaks perioodiks.

- **koosõppeklass**

Koosõppeklassis õpetab eripedagoog õpilasi, kes vajavad teatud aines individuaaltundi, sest neil on vastavas aines raske õppida või keskenduda suures klassis.

- **tunnirahuklass**

Tunnirahuklassi saadetakse õpilane, kes segab tunnis kaasõpilaste ja õpetaja tööd, keeldub kaasa töötamast, eirab kooli kodukorda või rikub hea käitumise tavaid. Õpilane saab aineõpetajalt individuaalseks tööks vajalikud materjalid kaasa. Tunnirahuklassis võtab õpilase vastu üks õpetaja, kellel on parasjagu tunniplaanis vaba tund (graafik). Ta registreerib õpilase saabumise ning suunab õpilast tunnimaterjaliga tööd tegema.

Kui eelnevad tugimeetmed pole abi andnud, siis probleemide jätkumise korral kutsutakse kokku:

- **ümarlaud (koostöövestlused)**

Õpilaste individuaalsuse arvestamiseks toimuvad HEV laste osas koostöövestlused, mis toetavad õpilase eneseanalüüsi ning suurendavad õpilase vastutust oma õpitulemuste ja käitumise eest koolis. Koostöövestlustesse on kaasatud ka lapsevanemad, et ühtlustada kodu ja kooli nägemust õpilase arengust. Koostöövestlustel osalevad õpilane, lapsevanem, klassijuhataja ja vajadusel aineõpetajad või tugispetsialist. Koostöövestlustel räägitakse probleemidest avameelselt, üritatakse leida lahendusi ning pannakse kirja kokkulepped. HEV koordinaator peab arvestust tulemuslikkuse üle – jälgitakse, kas läbiviidud koostöövestluse tulemusel on õppimises ja käitumises edusamme. Õppetöö kokkuvõttes kajastatakse ka HEV laste õppetöö areng. Koostöövestlusi peame ka vastavalt sisulisele vajadusele (käitumisraskused, koolikiusamise juhtumid, ajutised õpiprobleemid jm).

Õpi- või käitumisprobleemide jätkumise korral on võimalus õpilane saata:

- **õppenõustamiskomisjoni**

Kooli õppenõustamiskomisjon saab kokku kord kuus esmaspäeviti, vajadusel ka tihedamalt. Õppenõustamiskomisjoni kuuluvad HEV koordinaator, sotsiaalpedagoog, direktor, õppealajuhataja, psühholoog. Vastavalt probleemile kaasatakse vestlusringi ka klassijuhataja ja lapsevanem. Õppenõustamiskomisjoni eesmärgiks on leida sobiv tugimeede õpilase probleemile.

- **Rajaleidja keskuse spetsialistid**

Olenevalt probleemi tõsidusest, kaasatakse probleemile lahenduste leidmiseks ka Rajaleidja spetsialiste. Järvamaa Rajaleidja spetsialistid käivad tundides õpilasi vaatlemas, viiakse läbi teste, peetakse vestluseid. Nii eripedagoog kui ka psühholoog annavad tagasisidet ning nõuandeid nii õpetajatele kui ka vanematele, mida ja kuidas last aidata. Juunikuus tehakse spetsialistidega kokkuvõtte kõikidest õpilastest, kellega on õppeaasta jooksul tegemist olnud.

- **Projekt “Julge olla sina ise”**

Koostöös Türi Noortekeskusega on valminud projekt „Julge olla sina ise“, mis ka rahastati. Projekti eesmärk on korraldada laagrid käitumisprobleemidega õpilastele, et õpetada neile sotsiaalseid oskusi ja toimetulekut (rollimängud, oskus näha probleem-tagajärg seoseid interaktiivse õppefilmi vahendusel, seadusandlus); arendada nende enesekontrolli ja -distsipliini (Eysencki küsimustik ja selle tagasiside noortele, vanematele); enesehinnangu ja suhtlemisoskuste parandamine meeskonnatöö harjutuste ja seiklusmängudega. Igas laagris osaleb 10 noort, 2 koolitajat ja psühholoog.

Lisaks õpiraskuste- ja käitumisprobleemidega õpilaste registrile on koolis avatud ka andekate register. Andekate õpilaste registrisse on koondatud õpilased, kes on osalenud edukalt konkurssidel, ainevõistlustel või olümpiaadidel. Selles nimekirjas on ka õpilased, kes on laiema silmaringiga ning mõtlevad ehk natuke teistmoodi kui tavalapsed. Andeka õpilase arengu toetamiseks on koolis järgmised võimalused: **diferentseeritud õpe matemaatikas, osalemine olümpiaadidel, konkurssidel ja võistlustel**. Kool soodustab ja toetab õppimist Tartu Ülikooli Teaduskoolis (omavalitsus maksab osalemistasu). Türi Põhikooli õpilased osalevad Tartu Ülikooli füüsika- ja humanitaariaõpikojas. Meie kooli 6.c klassi õpilane

Andero Lavrinenko pälvis „Tuleviku talent 2015“ konkursil teadustalendi kategoorias teise koha (<http://www.tulevikutalent.ee/voitjad.html>).

„**Andekad koolis**“ on Türi Põhikooli koolisisene projekt, mis koosneb erinevatest tegevustest, mis on välja mõeldud õpilaste ja õpetajate koostöös, et õppimine oleks koolis põnevam:

- **“Andekate töötoad”** viiakse läbi I kooliastme õpilastele saksa keeles, inglise keeles, matemaatikas ja loodusõpetuses. III kooliastme andekad valmistavad töötoad koos õpetajaga ette ja viivad ka läbi. Kool soovib III kooliastme õpilasi suunata tegelema I kooliastme õpilastega, et andekad saaksid nn edasi õpetades ka väljundi. Lisaks oli algselt soov parandada õpilaste omavahelist läbisaamist ja hoolivust kogu kooli lõikes.

(<http://www.tyripk.ee/index.php/767-andekate-toeotoad-alkklassides>)

(<http://www.tyripk.ee/index.php/1164-loodusainetotoad>)

- **Mäng „Vaimukas viisik“** on võistkondlik mäng 4.-9. klassi andekatele. Võistkonda kuuluvad erinevate klasside ja vanusega õpilased. Oluline on siin koostöö ja üksteisega arvestamine. Mängus kasutatakse palju praktilisi ja loovülesandeid. Mäng “Vaimukas viisik” - nt inglise keeles, matemaatikas, eesti keeles ja sotsiaalainetes, loovainetes ja loodusõpetuses. Võistkond komplekteeritakse erinevate klasside õpilastest (kooliülene koostöö).

(<http://www.tyripk.ee/index.php/galerii/783-vaimukas-viisik-loovained>)

(<http://www.tyripk.ee/index.php/826-vaimukas-viisik-eesti-keel-ja-kirjandus>)

(<http://www.tyripk.ee/index.php/omalooming/luule/828-voistluse-vaimukas-viisik-looming>).

- **„Öökulliakadeemia“** on matemaatikahuvilistele 4.-6. klasside õpilastele suunatud sündmus – tegevused on põnevuse lisamiseks viidud hilisele ajale. Toimub nn öölaagrina (<http://www.tyripk.ee/index.php/oppetoo/oeokulli-akadeemia>).

- **“Andekate päevad”**. Andekad ei ole õpilased ainult õppetundides, vaid ka väljaspool kooli, tegeledes väga edukalt oma hobidega. “Andekate päevadega” soovime jõuda rohkemate õpilasteni, et nad tutvustaksid oma hobi, mida nad väga hästi oskavad. Näiteks järgmiseks õppeaastaks on kokkulepe 8. klassi noormeestega, kes tutvustavad oma mootorrattaid. Mõte tekkis loovtööde kaitsmise ajal, kus noormeeste teadmised olid üllatavad, põnev oli neid kuulata. Selles osas on koolil veel suur töö ees, et leida erinevate alade andekaid ja osata neid tutvustada-rakendada.

- **„Pähklikool“** on III kooliastmele, kus lahendatakse erinevaid nuputamisülesandeid, sudokusid ja koostatakse ise ristsõnu. Valmistatakse NUPUTA võistlusteks.

- **Koolisisesed aineolümpiaadid 1.-9. klassini.** Eesmärk on lasta osaleda paljudel ja leida üles andekad õpilased. Olümpiaadil ei ole kaotajaid: ehkki parim võidab siingi, rõõm on iga osaleja üle, kes oma võimeid proovile paneb, sest alati saab juurde teadmisi, kogemusi, enesekindlust – see ju loebki! Maakondlikel aineolümpiaadidel osales 154 õpilast, nendest saavutasid auhinnalisi kohti 57 õpilast.

Sel õppeaastal lõpetas meie koolis üks noormees **kaks klassi ühe õppeaastaga** (7. ja 8. klassi). Kool tagas õpilasele individuaalse õppekava rakendamise ning täiendava juhendamise aineõpetajate poolt. Lapsevanema palvele reageeriti, et õpilasel säiliks õpimotivatsioon ning et ta ei tüdiks õppimisest.

- Ring **NutiLabor** – seal õpitakse programmeerimist. Kahe kuu jooksul õppisid 15 andekat 7. klassi õpilast Tartu Ülikooli õpiprojektis „Arvutipõhine statistika“ matemaatika statistika osa arvuti abil. Projekti juht oli haridustehnoloog Laine Aluoja.

(<http://tyripk.ee/index.php/1712-lopetasid-nutilabori-opilased>)

- 8. klassi õpilaste loovtööna valmis üritus **„Lugemisöö 3.-5. klassidele“**. See lisandus kooli andekate projekti. (<http://www.tyripk.ee/index.php/1667-lugemisoeoe>). Õpilased olid ka ise huvitatud, et see üritus jätkuks. Avati 7 lugemistuba, kus sai lugeda

mitmesuguseid raamatuid: „Oskar ja asjad“, „Karneval ja kartulisalad“, „Küttepuuvargad“, „Digipöörane kool“, „Minu ema on võimatu“, „Ada Goot ja kummitushiir“ ning „Sven ja rott suvelaagris“. Pärast lugemist valmisid loetu põhjal plakatid, mida tutvustati teistele, ja seejärel valiti ühiselt lemmik. Iga raamatu kohta toimus keskkonnas *Kahoot* ka viktoriin. Palju rõõmu ja elevust tekitas ka orienteerumine pimedas koolimajas. Kes kartis pimedust, kes olematuid kolle, kuid kõik said kontrollpunktides kirjandusega seotud ülesannete lahendamisele kenasti hakkama.

- Õppealajuhataja jagas kogemusi Järvamaa, Raplamaa ja Tapa koolijuhtidele, esinedes ettekandega „Kaasav haridus Türi Põhikoolis“.

Koolis on loodud üks lihtsustatud õppekavaga klass, kus õpib 4 õpilast; kaks väikeklassi, kus õpib 5 õpilast. Üks õpilane on koduõppel ning üks õpib individuaalse õppe järgi.

Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd.

Näide 1. Õpilase individuaalsusega arvestamine

I. klassi asus õppima 7aastane poiss, kes tuli kohe väikeklassi soovitusel. Poisil oli diagnoositud autism. Poiss oli lasteaias käinud vähe. Kõne puudus suures mahus. Poiss asus õppima koos tugiisikuga. Enamuse tundidest oli ta eraldi klassis ning toimus individuaaltöö. Temaga tegeles ka kooli logopeed. Tundides oli ta väga vähe valmis õppetööd tegema. Pigem meeldis talle arvutiga mängida või sealt mõnda üksikut õppeülesannet teha. Kevadel ümarlauas õppeaastat kokku võttes sai vanematele selgitatud, et Türi Põhikool pole õige kool sellise õpilase jaoks. Poiss vajaks paremate tingimustega kooli ning vastava haridusega spetsialiste. Vanematele soovitati minna poisiga uuringutele, et teada saada, milline õppekava talle sobib. Vanemate otsus oli, et õpilane õpib meie koolis edasi. Nad olid valmis, et ta jäetakse klassikursust kordama.

II õppeaastal, oktoobris, olid vanemad lõpuks valmis minema ka uuringutele. Uuringute tulemusel soovitati õpet lihtsustatud õppekava alusel. Alates jaanuarist hakkas poiss õppima uue õpetajaga lihtsustatud õppekava järgi väikeklassi tingimustes. Lisaks uuele õpetajale muutus ka klassiruum. Poiss arenes tunduvalt kiiremini. Tulid juba kolmesõnalised laused. Ta muutus julgemaks – oli valmis juba iseseisvalt koolis liikuma. Hakkas ka koolis sööma. Kuna õpe toimus üks-ühele, siis tugiisikut tal enam ei olnud vaja. Poissi käis jälgimas ka eripedagoog Rajaleidjast, kelle arvates vajab poiss vastava haridusega spetsialistide tuge. Kevadel õppeaastat kokkuvõttes, jällegi sai soovitatud vanematele kooli vahetada, kuna Türi Põhikooli spetsialistid pole vastava haridusega nii keerulise juhtumi puhul.

III õppeaastal lisandus väikeklassi veel kaks noormeest. Poiss ei suutnud koos nendega õppida. Oktoobris sai võetud talle tugiisik klassi. Poiss hakkas koolist puuduma ning need pikad puudumised tegid kooli tulemise veel keerulisemaks. Koostööd sai tehtud Rajaleidjast eripedagoogi, psühholoogi ning valla lastekaitsespetsialistiga. Rajaleidjast käisid eripedagoog ning psühholoog ka poissi tundides vaatlemas. Kooli õppenõustamiskomisjonis jõuti arutluse käigus otsusele, et kool proovib leida vahendid, et poiss saaks õppida individuaalselt. Alates veebruarist hakkas poiss õppima üks-ühele vormis. Kuid ka see ei andnud tulemusi. Poiss puudus palju. Kui oli koolis, siis ei soovinud teha õppetööd, vaid tahtis nt voolida. Vanemad olid nõus minema uuesti uuringutele. Aprilli lõpus otsustasid vanemad, et nad ei saada enam poissi kooli ning otsivad talle sobiva õppeasutuse (kas Porkuni või Nurme kooli). Lisaks on vanemad nõus ka uuesti klassikursuse kordamisega. Näide on ehk keeruline, kuid proovime

alati võimaluste piires arvestada pere soovidega.

Näide 2. Õpilase individuaalsusega arvestamine.

9. klassi õpilane viibis haiglas oktoobrist veebruarini diagnoosiga anoreksia. Haiglast tulles pöördus tüdruk HEV koordinaatori poole sooviga kindlalt lõpetada kool. Tüdrukule sai tehtud eraldi individuaalõppekavaga tunniplaan. Esimesel kuul tuli teda ka vahepeal koju viia sööma ette antud kellaegadel. Lisaks sai talle otsitud eraõpetajad eksamiainetes. Osade õpetajate arvates oli see töö mõttetu, sest nii lühikese ajaga ei õpita üldjuhul asju ära. Õpetajatel polnud sellesse lisatöösse usku. Tüdrukut tuli pidevalt motiveerida, et ta tagasilöökidest alla ei annaks. Tüdruku motivatsioon, vaatamata ka ebaõnnestumistele, tõusis. Iganädalane HEV koordinaatori nõustamine ja plaanide tegemine viis ta võiduka lõpuni. Tüdruk lõpetas edukalt kooli, tegi edukalt sisseastumiskatsed Rakvere Reaalgümnaasiumisse.

Parendustegevused: Koolis puudub hetkel psühholoog. Kaasame Rajaleidjast psühholoogi kord kuus. Meil on aga piisavalt õpilasi, lapsevanemaid ja ka õpetajaid, kes vajavad pidevat psühholoogilist nõustamist. Loomulikult oleks tore, kui majas oleks veel üks eripedagoog. Neid õpilasi, kes vajavad individuaaltunde erinevates õppeainetes, tuleb järjest juurde.

Aspekt 2. Huvitegevus on läbi mõeldud.

Huvitegevuse peamiseks eesmärgideks on õppetöö toetamine, õpilastes loova mõtlemise, omaalgatuse arendamine ja enesehinnangu tõstmine. Mitmekesine huvialategevus aitab igapäevsel selgusele jõuda oma tugevates külgedes ja arendab sotsiaalseid oskusi. Koolis toimuvatest üritustest võtavad õpilased aktiivselt osa. Ka hariduslike erivajadustega laste puhul on kooli huvitegevuslik pool oluline, nii leiab õpilane üles enda tugevad küljed, õpib neid rakendama ja kasutama. Türi Põhikooli huvitegevus on korraldatud vastavalt soovist kujundada õpilaste väärtushinnanguid. Huvitegevus ja kooliüritused on läbi mõeldud ja igaüks neist täidab teatud eesmärgi. Mitmekesiste tegevuste kaudu soovime õpilasi õpetada hindama inimsuhteid, et nad tajuksid ja väärtustaksid oma seost teiste inimestega, loodusega. Õpetame väärtustama loomingut ja aitame kujundada igapäev ilumeelt, kultuurimeelt. Erinevad üritused aitavad kaasa põhiväärtuste kujunemisele.

2015/2016. õa oli Türi Põhikoolis erilise tähelepanu all õppekava läbiv **teema „Tervis ja ohutus“**, seda nii loengute kui ka praktilise ennetustegevuse vormis. Järgmisel õppeaastal uus teema. Koolis toimub loengute ja kohtumiste sari „Kuulsus koolis“. Sel õppeaastal esines meie õpilastele 14 erinevat lektorit, kes rääkisid netiturvalisusest, sõltuvusainetest, minapildist ning erinevatel tervisega seotud teemadel.

- Osalesime Tervise Arengu Instituudi poolt läbiviidavas **projektis „Suitsuprii klass“**: alustas 14 klassi ning edukalt lõpetas 11 klassi. Tartu Ülikooli arstiteaduskonna tudengid viisid läbi seksuaalharidusliku seminari, mille käigus räägiti kaitsevahenditest ja enese tervise hoidmisest. Seminari käigus said õpilased avaldada oma arvamust ning küsida küsimusi, tundmata piinlikkust või häbi. (http://www.terviseinfo.ee/images/Suitsuprii_osalejad_jaan_2016.pdf).
- **Loengud.**

Noorsoopolitseinikud Airi Oja ja Malle Hermanson käisid õpilastele rääkimas **raudteeohutusest, sõltuvusainetest, netiturvalisusest**. Lisaks külastas sel õppeaastal algklasside õpilasi politseikoer Jäpe, kes demonstreeris oma oskusi. Lapsed said teadmisi, milleks koera politseitöös kasutatakse ning õppisid ka ise looma juuresolekul käituma nii, et koer ei peaks neid ohtlikuks (<http://tyripk.ee/index.php/1543-kohtumine-politseikoerajapega>). Kõik esimesed klassid läbisid **liiklusloengud**. 2.-3. klasside õpilased osalesid Päästeameti projektis „**Tean tulest**“ ning külastasid päästekomandot. Seal korraldi üle

tuleohutusega seonduvad teemad, näidati komandot ja päästevarustust (<http://tyripk.ee/index.php/algklasside-tegevused/1161-tean-tulest>). Endine narkomaan Raiman Kukk viis läbi **narkoennetusloengu „Vali elu“**. Raiman alustas narkootikumide tarvitamist varajases nooruses ja n-ö süütuna tundunud kanepist ning tema elu võttis hoopis kurvema suuna planeeritust. Õpilastele, kellel on veel tähtsad ja tagajärgedega valikud ees, oli see näide elust enesest (<http://tyripk.ee/index.php/1664-vali-elu>). 9. klassidega viis Märt Treier läbi noorte **riskikäitumise ennetamise** koolituse „Georgi ja Kaspari lugu“. (<http://www.tyripk.ee/index.php/1681-georgi-ja-kaspar-lugu>) 2016. aasta aprillis. Loengu käigus käsitleti seadusandlust, vastutust, seost väärtete ja tagajärgede vahel. „Vali vabadus“ tuuri raames külastasid meie õpilasi noored, kes rääkisid inimkaubandusest, mina-pildist ning sõltuvustest, tuues elulisi näiteid ning rääkides noorte vaatenurgast. 6. klassid osalesid projektis „Kaitse end ja aita teist“, mille eesmärgiks on vähendada noorte vigastuste ja õnnetuste arvu, õpetades noortele eluks vajalikke ohutuslaseid teadmisi, kuidas ohtusid ette näha ning kuidas hakkama saada erinevates hädaolukordades. Projekti raames käsitletud teemad: uimastiennetus, esmaabi, raudteeohutus ning päästealane loeng.

Meie kooli hoolekogu liige ja Eesti Seksuaaltervise Liidu koolitaja Asta Olonen on läbi viinud **seksuaalkasvatuse loenguid** III kooliastme klassidele. Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ elluviimisel on väga suur abi kõigile kooliõest Elle Tammest, kes samuti teeb klassidele kiirkursusi esmaabist (näiteks enne kevadisi matku ja loodusõppekäike) ning viib läbi korralisi tervisekontrole.

- Koolis toimusid õpilasesinduse ja TORE liikmete poolt korduvad **helkurikontrollid**, politsei kontrollis jalgratturite turvavarustuse

olemasolu õpilastel (kiivrid, helkurid, tuled, ratta kell)(<http://tyripk.ee/index.php/1525-helkur>).

- Õppeaasta jooksul töötas **huviring „Vigurivänt“**, kus õpilased õppisid tundma liiklust, erinevaid liiklusmärke ja kuidas ohutult liigelda. Õpilastel oli võimalus sooritada jalgratturieksam ning mõni õpilane kasutas seda võimalust ka rollerilubade soetamiseks.

- **Tervist edendava koolina** oleme loonud õppekava, mis loob noortele inimestele võimalused saada teadmisi ja eluks vajalikke oskusi. Õppekava peab silmas noorte vajadusi hetkel ja tulevikus, stimuleerib loovust, julgustab õppima. Kooli **tervisenõukogu** edendab tervislikku elustiili ja pöörab tähelepanu tervist mõjutavatele teguritele. Põhisuunaks on olnud ennetustöö, tervislike eluviiside propageerimine ning arendavad loengud, pööratud on tähelepanu töökeskkonnale ja vaimse tervise tähtsusele koolikeskkonnas. Kooli **tervisepäevade** ja muude spordiüritustega taotleme õpilaste terviseteadlikkuse arenemist, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamist ja enesega toimetuleku oskuste kujunemist. Türi Põhikool on liitunud „Tervist edendava kooli“ (TEK) projektiga.) (<http://www.tyripk.ee/index.php?start=32>)

Oma eeskujuga nakatavad õpilasi ka meie kooli töötajad, osaledes vabariiklikus projektis “Südamenädal”- sammud südame heaks.

- **Sport on huvitegevuse lahutamatu osa**, kehalise, vaimse ja moraalse kasvatuse terviksüsteem. Sport aitab õpilasi eemal hoida halvast, pakub aktiivset puhkust ning vaheldust koolielule. Türi Põhikoolis on loodud tasuta võimalused spordiga tegelemiseks. Võimalus on osaleda kergejõustiku, pallimängude ja „Tähelepanu, start!“ treeningutel. „Tähelepanu, start!“ võistlussari on hea võimalus enda kooli reklaamimiseks, sest poolfinaal- ja finaali võistlustest valmivad saated, mis kantakse üle televisioonis. Võistlussari pakub osavõtu- ja võistlusvõimalusi 1.-5. klassi õpilastele. Aastaid on Türi Põhikool olnud vabariigis „Tähelepanu, start!“ võistlustel esikolmikus. Edu saavutamiseks peab iga võistkonna liige allutama oma tahtmised ja soovid kollektiivi omadele, sest oluline on grupi tulemus.

Head sportlikud tulemused on ka kergejõustikus ja murdmaajooksus. Samuti osaleb meie kool edukalt võistlussarjas „TV 10 Olümpiastarti“. EKSL kergejõustiku MV tuli kool II kohale. Tahame pakkuda õpilastele erinevaid ja huvitavaid võimalusi sportimiseks, seega teeme koostööd erinevate organisatsioonidega. Orienteerumisele aitab kaasa Järvamaa Orienteerumisklubi ning spordipäevadel saame kasutada Türi Linna staadionit. 2015/2016 õa algas sportlikult ja aktiivselt. Võtsime osa **üle-euroopalisest spordinädalast**. Nädala raames toimusid spordipäevad, tuletõrjeolümpia, teatevõistlused õpilastele ning *discgolfi* võistlus õpetajatele. Teadvustamaks rohkem tervislikke ja sportlikke eluviise algklasside õpilaste seas, korraldasime 1.-3. klassidele tervisenädala „Liikumises on rõõm“. Õpilastele toimusid erinevad sportlikud tegevused ning lisaks joonistasid klassid vastavateemalisi plakateid. 2.-3. klasside õpilastele toimub ujumisõpe. Igal aastal võtame osa **heategevuslikust teatejooksust** ning sel aastal osalesime ka **ülemaailmsel orienteerumispäeval**.

- Iga-aastane traditsioon on **liikumispidu**, kus suurel laval esitavad õpilased endi või juhendajate abiga välja mõeldud tantsu- ja liikumiskavasid. Etteasted on väga eriomelised ning osalevad kõik klassid (<http://tyripk.ee/index.php/1656-liikumises-on-roeoem>). Õpilaste küsitluste põhjal selgus, et liikumispidu on õpilaste hulgas kõige populaarsem ja oodatum üritus õppeaastas.

Eelmise õppeaasta aasta ideeks valiti - Jaapani päev (kooli võit Jaapani suursaatkonna konkursil tõi kontakte ning kooli külastasid saatkonna esindajad, tutvuti kultuuriga, peeti loenguid).

Parendustegevus: Murekohaks on, et vanemad peatavad auto oma lapse autost väljumiseks vahetult enne vöötradasid ja mitte selleks ette nähtud kohtades. See ohustab jala kooli tulevaid õpilasi. Tagamaks laste turvalist koolijõudmist, on vaja teha veel ja veel selgitustööd ja koostööd politseiga.

- Õpilastele on loodud koolielus palju erinevaid võimalusi, et teha oma valikuid, vastutada nende valikute eest ja avaldada oma arvamust, teha ettepanekuid. 7.-9. klasside õpilased saavad osaleda õpilasesinduse töös ning ka TORE (tugiõpilasliikumine) ringi aktiivgrupi töös, mille üheks eesmärgiks ongi õpilaste vastutuse tõstmine. Õpilasesinduse ja TORE liikmed on eeskujuks kogu kooliperele ning olles võtnud kohustuse, andnud lubaduse, peavad nad nendest ka kinni pidama. See on hea koht vastutuse õppimiseks, kuna midagi tegemata jättes ei veeta alt mitte ainult ennast, vaid ka kõiki teisi liikmeid ning võib juhtuda, et ka kogu kooli. Innustamaks olema õpilasi ettevõtlikud ja väljendama oma mõtteid, annab kooli õpilasesindus välja ajalehte **Türi Põhikooli Teataja**, mille kaudu tutvustatakse koolis toimunut. Kõigil soovijatel on võimalus kaasa lüüa ning artikleid kirjutada. (<http://tyripk.ee/index.php/116-huvitegevus/1413-kooli-teataja>). Koolis on olnud aastaid, kus õpilasesindus töötab väga aktiivselt ja ka vastupidi. Koostöös TORE tugigrupiga on õpilasesinduse töö parenenud.

- ÕE ja TORE tegevusi: (<http://tyripk.ee/index.php/1284-opilasesinduse-vahvlilett>).

(<http://tyripk.ee/index.php/algklasside-tegevused/1309-t-o-r-e-kad->

[algklassides](http://tyripk.ee/index.php/algklassides)) (<http://tyripk.ee/index.php/1278-6-7-klasside-opilaste-halloweeni-pidu>)

(<http://tyripk.ee/index.php/huvitegevus/opilasesindus>)

Parendustegevus: Õpilasesinduse töö tõhustamine. Õpilasesinduse suunamise, juhendamisega tegeleb koolis huvijuht. ÕE tegevuse toetamiseks on plaanis korraldada meeskonnakoolitus. Eelmisel õppeaastal viisime läbi ajurünnakuid ning erinevaid meeskonnamänge. ÕE liikmed osalevad ka kohaliku (Türi valla) noortevolikogu töös, mis

kindlasti aitab suurendada vastutustunnet ning annab aimu erinevatest juhtimisoskustest ja kohaliku omavalitsuse funktsioneerimise põhimõtetest.

- **Huviringid**

Koolis on 34 huviringi. Tegutsevad koorid, kunsti,- käsitöö,- keraamikaringid. Sellest õppeaastast on võimalik osaleda robootikaringi töös. Samuti on tegevad rahvatantsurühmad, näiteringid, võõrkeelte ringid jne. Huviringide peamiseks eesmärgiks on anda õpilastele võimalus ennast teostada. Huviringide tegevused on vaheldus- ja tulemusrikkad.

“**Tähelepanu, Start!**” võistlussarjas saavutati vabariigis 3. koht. Okupatsioonide muuseumi ja Lapse Huvikaitse Koja **loomekonkursil “Mis teeb kodu kauniks?”** saavutas 7.-9.

klasside arvestuses kolmanda koha Laura-Eliise Marrandi. „**ProgeTiigri**“ konkursil saavutasid 1. koha Andero Lavrinenko ja Raiko Marrandi kategoorias „Mängu programmeerimine“ tööga „**TyriCube-1**“ 2. koha Mirko Martjak kategoorias „Nutiseadme äpp“ tööga “Türi aabits”. „**LaheAsi**“ konkursil saavutasid 1. koha Kai- Melli Kapten ja Anitra Lukjanov kategoorias „Veebipõhised õppematerjalid“ tööga “Ise mängin, ise laulan” (<http://tyripk.ee/index.php/1690-konkurss-maailmariik-eesti-ja-marka-matemaatikat>).

2015/2016. õa-l osales huviringides 97,9 % õpilaste koguarvust (mõned õpilased võivad kattuda). Lapsed saavad infot huviringide kohta klassijuhatajalt, klassivanematelt, huvijuhilt, kooli stendilt, kodulehelt ja huviringide juhendajatelt. Rahuloluküsimustikus hindasid meie õpilased ja ka lapsevanemad pakutavaid huviringide võimalusi piisavaks. Ettepanekud olid, et juurde võiks tulla algklasside rahvatantsuring ja loodusring. Sel õppeaastal on ka need ringid käivitunud. Huviringid on meie õpilastele tasuta.

- Kooli õpilased juhivad erinevaid kooli üritusi - liikumispidu, kevadkontsert, lõpuaktus. See annab neile hea **esinemiskogemuse** ning samuti annavad nad oma panuse ürituse õnnestumisele. Kindlasti on tegemist suure vastutusega, kuna õpilase peamiseks ülesandeks on kaasa aidata ürituse sujuvale laabumisele. Me anname neile võimaluse korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ning vastutada tulemuste eest. Esinemiseks valmistumisel saavad nad abi ja tuge, et eduelamus oleks kindel.

VALDKOND: KOOLIKESKKOND

1. Koolipere liikmeid ühendavad oma kooli tunne ja traditsioonid.
2. Kool tegeleb füüsilise turvalisuse tagamisega.

Aspekt 1. Koolipere liikmeid ühendavad oma kooli tunne ja traditsioonid.

Traditsioonid annavad koolile näo. Traditsioonidega hoiaime elus ilusaid hetki ja toredaid mälestusi, mida tahame aastast aastasse üha uuesti kogeda.

Türi Põhikoolis on mitmeid traditsioonilisi üritusi, et kasvatada ühtsustunnet ja luua tugevamat sidet õpilaste, õpetajate ja lastevanemate vahel. Ürituste eesmärgiks on õpetada ühiskonnas kehtivaid väärtusi, norme ja käitumismalle, suurendada sallivust, tolerantsust ja meeskonnatöö oskust.

Traditsioonilised üritused:

- **1. september** algab aktusega kogu kooliperele. Ühise rongkäiguga suundutakse Türi lauluväljakule, et koos alustada uut õppeaastat. Rongkäiku on tulnud jälgima nii linnarahvas kui lapsevanemad (<http://www.tyripk.ee/index.php/galerii/632-1-september33>).
- Traditsiooniks on kujunenud **sügisene perepäev**, kuhu tulevad kokku lapsevanemad ja lapsed, et ühiselt veeta üks tore õhtu koos tegutsedes. Tahame võimalikult palju

kaasata lapsevanemaid meie tegevustesse, kuna ka nemad on osa meie koolist.
(<http://tyripk.ee/index.php/1526-perepaev2015nov>).

- Alklasside maja õpilasi külastab sügise alguses **Sügiseit**“ kes räägib lastele loodusest ja seal toimuvatest muudatustest seoses sügise saabumisega
(<http://lend12tyripkc.weebly.com/ajaveeb/archives/09-2015>).
- **Madisepäeva jooks** - sellest võtavad osa 4.-9. klasside võistkonnad, jooks toimub õhtuhämaruses Türi tehisjärve ääres taskulampide valgel. Üritusel on oluline hea meeskonnatöö. Selles üritusel on alati palju pealtvaatajaid-lapsevanemaid. Võistleb ka õpetajate võistkond.

- **Õpetajate päev** on kindlasti üritus, mida ootavad nii õpilased kui ka õpetajad. See päev on koostöö näide õpilaste ja õpetajate vahel - kuidas jaotatakse ülesanded ja kohutused, siin tekib veelgi usalduslikum suhe õpilase ja õpetaja vahel. Samas annab see aimu ka õpetajatööst ja tutvustab selle ametiga kaasnevaid väärtusi ja norme
(<http://tyripk.ee/index.php/1764-opetajate-paev-2016>).

- Sõbralikke suhteid aitavad luua ja säilitada erinevad ühistegevused ning klassidevahelised ühisülesanded. Näiteks **oma kooli nädalal** võtab iga klass TORE ringi algatusel loosi, mis tegevuse ta peab mingil vahetunnil tegema ning temaga koos on klass, kes tõmbas sama tegevuse. Näiteks tantsisid 4. ja 9. klass koos „Kes aias“, 6. ja 8. klass laulsid koos „Kauges külas“ jne. Tegutsetakse ühise asja nimel kedagi kritiseerimata. Kõik löövad kaasa ja saavad sellest hea enesetunde. Sel aastal toimus oma kooli nädalal õpetajate ja õpilaste vaheline laululahing, mis oli väga menukas, nii arvasid õpilased kui ka õpetajad.

(<http://tyripk.ee/index.php/galerii/1614-oma-kooli-nadal-ja-sobrapaev-pildid>).

- **Aktused, kontserdid, lauluvõistlused** õpetavad käituma erinevates olukordades ning arendavad kultuuri -ja ilumeelt. Jõuluajal on tavaks saanud **kirikukontsert** Türi kirikus. Kirik on alati rahvast täis ning seda võib nimetada ka kogukondlikuks ürituseks, kuna on vallaharva seas väga oodatud. **Kevadkontserdil** võetakse kokku kogu aasta tegevus. Esitletakse tantsukavasid, ettekandmisele tulevad erinevad omaloomingulised luulepalad ning laulavad koorid, solistid, ansamblid. Eesmärgiks on õpetada väärtustama loominguilisust, loovust ja tähistada ka emadepäeva. (<http://www.tyripk.ee/index.php/galerii/1336-joulukontsert-pildid>).

Kooli **lauluvõistlusel „Laululind“** on võimalus kõigil õpilastel end proovile panna ning saada lavakogemus. Tunnustatakse neljas erinevas kategoorias ja jagatakse neli erinevat tiitlit. I klass - tihane, II-III klass - kuldnokk, IV-VI klass - löoke ja VII-IX klass - kuldnokk. Võitjad pääsevad edasi Türi valla lauluvõistlusele.

- **Jõulupidude** märksõnaks on ühistegevused. Näiteks ühel aastal valmistas iga klass ette etenduse jõulutraditsioonidest. Läbi selle õpivad õpilased tegema koostööd, arvestama üksteisega. Julgustame õpilasi oma ideid ellu viima. Detsembris toimub **jõululaat**, mis on kujunenud väga oodatud sündmuseks Türi rahva hulgas. Igal aastal on vähemalt 80 kauplejat, kes pakuvad väga erinevaid tooteid alates käsitööst ja lõpetades küpsetistega. Jõululaada sisustavad muusikaga Türi Noortekeskuse noored
(<http://tyripk.ee/index.php/galerii/1557-joululaat2015p>).

- Traditsiooniks on kujunenud **advendihommikud**, mil kogu koolipere koguneb aulasse, süüdatakse advendiküünal ning kuulatakse mõtisklusi saabuvate pühade kohta. Eesmärgiks on rahvakommete tutvustamine ning väärtustamine ning teatud käitumise juurutamine - kuidas olla ühistel kogunemistel ja kuidas teatud pühade puhul käituda.

- **Oma kooli nädala** motoks on „See on meie kool ja ainult meie ise saame seda toredamaks ja sõbralikumaks muuta“. Õpilased teevad nädala jooksul ühistegevusi, toimuvad

sõbrapäeva disko, stiilipäevad, fotojahid jms ning vahetundides saab kirjutada häid soovide kaartidele. Igal klassil on oma postkast, kuhu saab postitada häid soovide ja mõtteid. Ka meie õpetajad on alati nõus kooli üritustel kaasa lööma koos õpilastega, olgu selleks laul, tants või stiilipäevaks riietumine.

(<http://www.tyripk.ee/index.php/galerii/772-sobrapaeva-taehistamine58>)

- **TASKA ehk taaskasutusnädal**

Loodus, ettevõtlikkus ja loovus on Türi Põhikooli eripärad. Neid silmas pidades sündis TORE ja õpilasesinduse koostöös **TASKA ehk taaskasutusnädala** idee. Nädala jooksul toimusid mitmed ettevõtmised, ideepakatite tegemise vahetunnid (taaskasutusideed); üksikute sokkide, vanade T-särkide; paarilisteta sukkade kogumise kampaania - töötubades valmisid neist nukud, mobiilikotid, lauapruugikastid, pliitsitopsid, sussikotid. Iga klass sai loovülesandeks kooli sööklast kogutud metallist - suurtest konservpurkidest - valmistada tarbeeseme, näiteks pruugikast, tumba, valgusti vms; samuti tuli meeskonnal valmistada moesõuks üks riidekomplekt. Kogukonnale oli avatud nn kogukonnalaat - vahetati asju (väikseks jäänud riideid, aksessuaare jms). Kooli külastasid teemaga seotud külalised, näiteks "Tagasi kooli" raames käis ettevõtlikkuse tunde andmas Carmen Soomer teemal „Säästmine ja planeerimine“, „Kuidas olla oma raha peremees?“. Vabariiklikul Keskkonnakäpa konkursil tunnustati meie kooli projekti "TASKA ehk Türi põhikooli taaskasutusnädal" tiitliga "Tubli tegutseja 2016" (www.taaskasutusnadal.blogspot.com).

Projekt on jätkusuutlik ja haarab kogu kooli. 2016. aastal on loovülesandeks mõelda uusi tooteid üllatusmunade plastkorpustest.

- Türi Põhikooli õpilased on olnud alati esindatud nii maakonna kui ka **vabariiklikel laulu- ja tantsupidudel**. 2014. a laulu- ja tantsupeol osales meie kool seitsme kollektiiviga, nende hulgas ka meie õpetajate naiskoor. See omalaadne kogemus ja olustik annab oskuse tunnetada meie kultuuri ja traditsioonide olulisust, teha koostööd lähtuvalt rollidest õpilane-õpilane, õpilane-õpetaja, õpilane-õpetaja- lapsevanem-kogukond; saada osa rahvariiete kandmise kogemusest ja õppida hindama nende valmistamise oskust.

- **Filmikonkurss Ferdinand, kirjanduskonkurss Johann**

Türi Põhikool asub Johann Ferdinand Wiedemanni tänaval. Türi Põhikoolil on filmikonkurss Ferdinand, 2016. nn Türi koolirahu-aastal ka vabariiklikuna, teemaks koolirahu ja üheskasvamise. Õppeaasta lõpul toimus koos tugiõpilaste (TORE) ja koolirahu meeskonnaga ka koolirahu aasta lõpuüritus ning filmigala (<http://tyripk.ee/index.php/huvitegevus/ferdinand>). 2016. aastal algatas meie kool sama konkursi ülevallalisena, teemaks „Kuidas suhelda ...?“ Teine konkurss on Johanni kirjanduskonkurss (et leida andekaid noorkirjanikke oma koolist (näidendid, luulekogud jms). Koolirahu aasta puhul ilmus TORE värviraamat ja Türi Põhikooli oma värviraamat. Eeltöö käib Türi Põhikooli oma aabitsa loomise tekstidega.

- **Ühtse koolipere tunne**

Meil on oma koolivorm. Koolivormi saavad tellida nii õpilased kui ka õpetajad. Tellimine on vabatahtlikkuse alusel. Juhtkond kannab koolivormi, et olla eeskujuks õpilastele ja tekitada ka neil soov seda kanda. Koolil on ka muid kooli logoga meeneid

(<http://tyripk.ee/index.php/meie-kool/meened>).

Tagasisidet ürituste kohta saame suulise vestluse teel õpilastega ning peale üritust küsitluslehtede kaudu. Heaks tagasiside näitajaks on iga-aastane rohke külastatavus ja osavõtt näiteks kirikukontserdist, jõululaadast, liikumispööst, kevadpidudest. Igal üritusel on vastutajad nii õpetajate kui ka õpilaste hulgast. Traditsiooniliste ürituste järgi kavandavad ka õpetajad teataval määral oma õppetegevust, peamiselt loovainete puhul. Oleme veel noor kool, kuid viie aastaga on kujunenud juba teatud traditsioonid, mis aitavad meil hoida

järjepidevust ja stabiilsust.

Aspekt 2. Kool tegeleb füüsilise turvalisuse tagamisega.

Türi Põhikool asub kahes hoones. Mõlemad hooned vajavad lähiajal kaasajastamist, nii seest kui väljast, et kool oleks õpilassõbralik ja hubane. Algklasside õppehoone on ehitatud 1923. aastal. Seal viibib igal koolipäeval 180 inimest. Hoone on ümbritsetud suure murualaga, talvel on olemas kelgumägi ja suusarajad.

- Õpilaste ja töötajate turvalisuse tagamiseks on algklasside õppehoone territooriumile **sissesõit piiratud**.
- Talvise lume varisemisohu vältimiseks asendati maja plekk-katus bituumensindliga 2013. aasta sügisel, tööde käigus **soojustati pööning**, 2014. aasta suvel paigaldati hoonele piksekaitse ja renniküttegaablid.
- Küttesüsteem renoveeriti 2013. aastal.
- Hoonesse on paigaldatud **valvesignalisatsioon**, automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem (ATS), mis on ühendatud G4S häirekeskusega.
- Koolis on tavaks, et I klassi õpilased alustavad oma kooliteed remonditud klassiruumist, viimastel aastatel on ostetud klassidesse uus ja kaasaegne reguleeritav mööbel. Põneva ja huvitava ainetunni läbiviimiseks on lõpetatud terminalisüsteemi kasutamine ja õpetajate kasutada on **uued töökoha arvutid, klassides on projektorid**. Samuti on tarvis välja ehitada kaasaegne õppe- ja infosüsteem.
- Algklassihoone plussiks on see, et 1.-3. klassi õpilastel on oma maja koos õuealaga. 2016. aasta suvel remonditi I korruse koridori põrand, et liikumine oleks turvalisem. Kooli pikkadesse koridoridesse on vaja lapsesõbralikku mööblit koos lugemispesadega.
- Põhikooli suurem õppehoone II ja III kooliastmele on kolmekordne telliskivihoone, mis valmis 1970. aastal. Koolipäeval on inimesi majas 410. Ka selle maja ümber on palju rohelist, mida naudivad õpilased ja linnarahvas.
- Turvalisuse tagamiseks on põhikooli õppehoone territooriumile **sissesõit piiratud**, 2014. aastast on **territoorium videovalve** all, tänu millele on pahanduste arv oluliselt vähenenud. Turvalisuse tagamise eesmärgil on soov paigaldada valvekaamerad ka hoonesse.
- Küttesüsteemi parendati 2012. aastal põhikooli õppehoones, tänu kütteregulaatorite paigaldusele ühtlustus temperatuur klassiruumides. **Koolimaja on soe**.
- Hoonesse on paigaldatud **valvesignalisatsioon, tuletõkkeüksed**, automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem (ATS), mis on ühendatud G4S häirekeskusega. Mõlemas koolimajas hooldab ATS-i AS G4S Eesti.
- Koolis on välja töötatud ja kinnitatud **tulekahju korral tegutsemise plaan**, koridori seintel on evakuatsiooniplaanid, hoonetes on piisav arv pulberkustuteid. Kord aastas toimub tulekahjuõppus.
- Klassiruumides on olemas ka õppetööd toetav tänapäevane tehniline tugisüsteem: **projektorid, kohtarvutid, wifi-võrk nutiseadmete kasutamiseks e-õpikute baasil**.
- Koolil on oma **raamatukogu** koos rikkaliku põhifondi ja õpikufondiga. Kasutusel on programm RiksWeb. Raamatukogu toetab õppetööd, on pidevas arengus, toimub järkjärguline tutvumine ja üleminek e-õpikutele. Kooliraamatukogu suurimaks probleemiks on ruumipuudus olemaks kaasaegne õppe- ja infokeskus. Vaja on rühmatöoruume, arvutitöökohti, lugemissaali.
- Talispordi nautimiseks on **koolil suusa- ja uisubaas**. Talvemõnusid on võimalik nautida kooliümbruse suusaradadel ja liuväljal kooli juures või järvejääl. Vaatamata tagasihoidlikele võimalustele on kõik võimalik kasutusajad hõivatud, toimuvad

sporditreeningud lastele ja õhtuti täiskasvanutele, vastavalt ilmastikule kasutatakse ka staadionit.

- Türi Põhikoolis **töötab kooliõde**, kelle kabinet asub kolmandal korrusel, ideaalis võiks see olla esimesel. Esmaabi osutamiseks on mõlemas koolimajas 3-4 töötajat läbinud esmaabi põhikoolituse ja osalevad täiendkoolitustel. Esmaabivahendite komplektid asuvad mõlemas majas, on kättesaadavad ja neid uuendatakse vastavalt vajadusele.
- Koostöös politseiga toimuvad **koolitused kriisiolukorras käitumiseks**. Politsei korraldab **helkurikontrolli** ja liikluskontrolli nii jalakäijatele, jalgratturitele kui autojuhtidele.
- Internetiturvalisus on tagatud **kaasaegsete WIFI seadmetega**, on turvaline parooliga kindlustatud võrk ja vabavõrk õpilastele ning külastajatele.
- Koolil on olemas **hädaolukorra lahendamise plaan**, millest võib leida esmased juhised käitumiseks kriisiolukorras. Uue töötaja instrueerimine toimub tööle asumisel. Koolis on toimiv neljaliikmeline **töökeskkonnanõukogu**, kus püütakse ennetada ja leida lahendused juba tekkinud probleemidele, et tagada turvaline töökeskkond.
- Koolis on kasutusel **elektrooniline dokumendihaldussüsteem**, et vältida liigset bürokraatiat ja hoida kokku paberit, seega – meie kool toetab säästlikku eluviisi ja taaskasutust.
- Türi Põhikool on osa võtnud **igakevadisest vanapaberikampaniast**. Aastaid oleme võitnud kampaania põhikoolide arvestuses (<http://tyripk.ee/index.php/uudiste-arhiiv/9-siseuudised/561-i-koht-maakonnas>). Iga aastaga kogub õpilaste hulgas järjest rohkem populaarsust nn küünlaümbriste jaht.
- Hoolekogu eestvedamisel „**Teeme ära**“ **talgute** korras on koristatud algklasside õppehoone pööning, korrastatud koolimaja ümbrust, värskendatud spordirajatisi (<http://tyripk.ee/index.php/1177-meie-talgud>).
- Käesolevast õppeaastast on tagatud teiste ja kolmandate klasside õpilaste transport ujulasse ja tagasi.
- Vahetundides on meie koolis kõikidel korrustel kaks korrapidajaõpetajat, korrapidajaõpetaja tegevus on suunatud õpilaste turvalisuse tagamisele, kooli vara säilimisele ja kodukorranõuete täitmisele. Söögivahetundidel on sööklas kõikide parasjagu söövate klasside klassijuhatajad.
- Õpilasesinduse ja TORE algatusel toimuvad sagedased helkurikontrollid, et ennetada õnnetusi pimedal ajal, et meie õpilased oleksid autodele nähtavad. Tehakse koostööd ka projektiga „Helkuripuu“.
- Loovtööna valmistasid 8. klassi noormehed tehnoloogiaklassi ette pingid koos malelaudadega, et seal tunni algust oodata.

Parentustegevus:

- Põhikooli õppehoone vajab renoveerimist. Vaja on ehitada vee- ja kanalisatsioonitrassid, sundventilatsioon ning lift. Samuti puudub meil ruum töökoosolekute pidamiseks. Lisaks sellele vajavad nii õpetajad kui ka õpilased puhkeruume. Aastal 2011 renoveeriti küll neli klassiruumi (arvuti-, füüsika-, keemia- ja bioloogiakabinet), kuid ülejäänud vajavad samuti kaasajastamist. Järk-järgult on vahetatud klassides (6) olev vana mööbel välja kaasaegse vastu.
- Koridoridesse on vaja mööblit mõtlemis- ja mäluarendavate lauamängude mängimiseks, vahetundide veetmiseks. Maja vajab uusi aknaid ja uksi, välisfassaad soojustamist.
- Koolil puuduvad kaasaegsed sportimistingimused. Algklasside hoones toimuvad kehalise kasvatuse tunnid koridorides, puuduvad riietusruumid ja pesemistingimused

poistele. Põhikooli õppehoone võimla, jõusaal, riietus- ja pesuruumid on vananenud. Staadion on mõõtnemelt väike. Tihti toimuvad tunnid koolimaja treppidel. Talispordi nautimiseks on koolil suusa- ja uisubaas. Kõige suurem puudus on nüüdisaegsest sportimistingimustest. Uue võimla ehitus saab alguse 2017. aasta suvel-sügisel. Türi vald ja kogu koolipere loodab põhikooli olukorda parandada osaledes „Koolivõrgu programmis 2016-2019“ .

- Türi-suuruses väikelinnas on tavaks liikuda jalgrattaga, mis toob vajaduse soetada täiendavalt jalgrattahoidjaid ning lähiajal ehitada kaasaegne jalgrattahoidla. Lahendamist vajab ka rollerite parkimine.
- Reorganiseerida on vaja kooli infolaud. Kuna infotöötajad on koolimaja visiitkaart, siis peavad nad olema pädevad isikud nii külaliste vastuvõtuks kui ka oskama reageerida ATS häirele, jälgima kooli hoonest või territooriumilt sisse ja välja liikumist. Lähiajal vajab kaasajastamist ATS, et dubleerida häired erinevate korruste ja hoonete vahel. Info operatiivsemaks edastamiseks on koolil vaja rajada audiosüsteem (kooliraadio).
- 2016. aasta sügisest on koolil oma koristajad, kes vastutavad maja ja ruumide puhtuse eest. Koolil on vaja soetada vastavad vahendid ja tehnika, samuti luua töötingimused puhastusteenindajatele. Seni kasutati teenusfirmat.
- Koolile osutab toitlustusteenust Järva Tarbijate Ühistu. Pakutakse hommikuputru, koolilõunat ja pikapäevaeinet. Teenuse parendamiseks on vaja kaasajastada kooli köök, uuendada söögisaal, paigaldada iseteeninduslett.
- Tulevikus on plaanis kasutusele võtta elektrooniline kaardisüsteem majas liikumiseks, paigaldada valvekaamerad koolimajja.
- Kasutades ära koolihooneid ümbritsevat loodust, soovime õuealale rajada väliklassid.
- Praeguse õppehoone sisekujunduses oleme 5.c klassi õpilaste abiga teinud klassiruumi värvilahenduse kavandi ja selle teostanud. Samuti on loovtööna valminud I korruse koridori seinale tahvlivärviga värvitud kriiditahvel, et õpilastel oleks võimalus nt vahetundides joonistada. Sellele saab jätta ka teateid.

VALDKOND: JUHTIMINE

1. Tegeletakse süsteemse väärtusarendusega, hoolitsedes selle eest, et kooli kõik tegevused juhinduksid kokkulepitud väärtustest; väärtused avalduvad igapäevaselt õpetajate ja juhtkonna käitumises.

2. Juhtkond toetab õppimist toetava hindamise põhimõtete rakendamist.

Aspekt 1. Tegeldakse süsteemse väärtusarendusega, hoolitsedes selle eest, et kooli kõik tegevused juhinduksid kokkulepitud väärtustest; väärtused avalduvad igapäevaselt õpetajate ja juhtkonna käitumises.

Türi Põhikool on traditsioone ja järjepidevust kujundav arengukeskkond, kus õpitakse olema teadmishimuline, loov ja ennast ning teisi väärtustav inimene. Koolis valitseb eesmärkide selgus ja nende omaksvõtmine kooli personali poolt. Kooli personal on kaasatud erinevate koostöövormide (õppenõukogude, töögruppide koosolekute, õppekava ja ainekavade koostamise, koolitusplaanide koostamise, tööanalüüside, meetodikapäevade planeerimise) kaudu kooli arendustegevusse. Kooli juhtkond tegeleb kokkulepitud põhimõtete rakendamisega ning innustab personali püstitatud prioriteetsete eesmärkide saavutamisel.

Koolis soodustatakse õpetajate osalemist tasemeõppes enda kvalifikatsiooni tõstmisel ja lisaerialade omandamisel.

- Õpetajad ja juhtkond töötavad koolis ühtsete eesmärkide ja põhimõtete järgi, koolis valitseb usalduslik õhkkond. Kõik koolitöötajad ja õpilased saavad osaleda **koolielu oluliste otsuste arutelul** ja vastuvõtmisel (igakuised töökoosolekud kogu personalile; õpilasesinduse osalemine hoolekogu ja õppenõukogu töös; iganädalased infotunnid ja igakuised töökoosolekud õpetajatele; igakuised õpilaste kogunemised väärtuskasvatuse tundide ajal – väärtustades õppetunde on meie väärtuskasvatusetunnid seatud tunniplaanis kooliastmeti samale ajale, et saaks korraldada kogunemisi ning kutsuda lektoreid). Nii on võimalik pidevalt ja eesmärgistatult rõhutada ühtseid väärtushoiakuid ja käitumisnorme. Kooli juhtkond on huvitatud õpetajate arvamustest ja hinnangutest koolielu puudutava suhtes. Pedagoogide enesehindamise tulemusena on igal pedagoogil järgnevat aastaks isiklikud arengueesmärgid, mis on arenguvestlusel läbi arutatud ning millest lähtuvalt on planeeritud arengut toetavad tegevused: koolitus, personaalne juhendamine töökohal, enesetäiendamine.

Parendustegevused: Kõik õpetajad ei avalda koosolekul oma arvamust ja pärast koosolekut läheb aruteluks, samuti on üksikud eneseanalüüsid täidetud pealiskaudselt.

- **Õpetaja** on õpilastele eeskujuks ja **väärtuste kandjaks**. Meie kooli õpetajate kollektiiv on aktiivne, uuendusmeelne, teotaheline ja koostööaldis. Kooli juhtkond on väärtuskasvatuse ja väärtuspõhise koostöö eestvedaja ja loob selle toimimiseks soodsad tingimused.

Sel õppeaastal oli tähelepanu keskpunktis läbiv teema “Tervis ja ohutus”. Õpetajad ja kooli juhtkond osalesid koos õpilastega Paide-Türi rahvajooksul ja õpetajad oma võistkonnaga madisepäeva jooksul.

Direktor ja õppealajuhataja on **ise avatud suhtlejad**. Koolijuhi ukсед on alati avatud, õpilase, õpetaja kui vanema jaoks kättesaadavad ja koostööaldis. Juhtkond on huvitatud ja toetab osalemist koolitustel ja erinevates koostöövõrgustikes. Koolis töötavad õpetajate aineseksioonid, ekspertgrupp, noorte õpetajate ühendus „NÕKS“ ja oma kooli õppenõustamiskomisjon. Koolil on aktiivne hoolekogu ja õpilasesindus. Õpetajatele, kes alustavad alles meie koolis tööd, määratakse juhtkonna poolt **mentor**, et nad saaksid lihtsamini kooliellu sisse elada ja vajadusel oleks alati tugi, kellelt abi paluda. Meie koolil on traditsiooniks, et hommikul on direktor esimene tervitaja, kes majja sisenejaid vastu võtab ja hea sõnaga koolitundi saadab.

- **Iga õpilane on kooli väärtuste kandja**. 8. klasside loovtöö ettevalmistus ja juhendamine on läbimõeldud ja süstemaatiline.
(<http://www.tyripk.ee/index.php/oppetoo/loovtoeoe-loomise-juhend-ja-kaitsmise-kord>). Loov- ja projektitööde tulemusena on valminud õppemängud I kooliastmele. Tehnoloogia tundides on valmistatud erineva vanusastme õpilastele õppevahendeid (matemaatikatreneràžöörid, loodusõpetuse katsevahendid, mängud). Nende tegemiste eesmärgiks on kaasõpilasest hoolimine, käelise tegevuse arendamine ja käsitööesemete ning käsitööoskuse väärtustamine. Igal aastal toimub 8. klassi õpilaste parimate loovtööde esitlemine kooli konverentsil „Õpilaselt õpilasele“ (<http://tyripk.ee/index.php/962-opilaskonverents>).

Õppealajuhataja esines ettekandega “Loovus ja loovtööd Türi Põhikoolis” konverentsil „Loov- ja uurimistööde kaudu huvitava koolini“.

- **Koostööna** aineseksioonidega, juhtkonnaga, hoolekoguga ja õpilasesindusega valmis kooli kodukord ja sõnastati kooli väärtused. Lisaks pidasime vajalikuks sõnastada loovalt ja lühemalt (akrostihhonina ehk iga sõnastatud väärtuse esimene täht annab ülevalt lugedes kokku sõnad TÜRİ PÕHIKOOI) just õpilaste jaoks 12 kooli põhiväärtust. Aineseksioonide juhid ehk ekspertkomisjon ning õpilasesindus töötasid

välja väärtuste sõnastused, mis on nüüd igapäevaselt seintel kõigile nähtavad. Igal klassil on sõnastatud oma klassi kokkulepped.

- Koolis keskendutakse **teiste loomingu väärtustamisele**. Kooli koridorides on väljas õpilaste kunstinäitused, püütakse kujundada õpilaste ilumeelt koolis valitseva esteetilise õppekeskkonna kaudu. Korraldatakse loodusfotode konkurssi „Eestimaa looduse ilu“. (<http://www.tyripk.ee/index.php?start=116>) Kooli logo sündis samuti õpilaskonkursi kaudu ja kogu stendipaigutuses on kasutatud ühtset stiili. Valmis omaloomingukonkursi „Pärimuskultuur annab väe ja võimu“ töödest almanahh „Türi koolilood“. Almanahhi on kogutud õpilaste töid, mis kajastavad jäädvustamist väärt lugusid enda või vanemate kooliajast. Siin on jutte, luuletusi, intervjuusid ja joonistusi (<http://tyripk.ee/index.php/1085-almanahh>). Sel õppeaastal koostame parimatest loovtöödest kogumiku.

- **Kontserdid ja muusikaarmastus** on Türi Põhikooli üks suurimaid väärtusi. Kool teeb koostööd Eesti Kontserdiga ja selle raames on meie kooli külistanud tuntud orkestrandid, lauljad ja näitlejad. Kooli- ja loengkontsertide eesmärgiks on kontserdikultuuri ja kuulamisoskuse arendamine. Kontsertide kuulamisele järgneb arvustuste koostamine III kooliastme muusikatundides, vestlused ja tagasiside kuuldu üle I ja II kooliastmes. Tänu sellele täieneb õpilaste muusikaalane ainesõnavara, kuulamis- ja eneseväljendusoskus. Juhtkond toetab alati kooli kontserte nii materiaalselt kui ka moraalselt.

(<http://tyripk.ee/index.php/galerii/456-loeng-kontsert-qpiirideta-paerimusq>)

Väga populaarsed on jõulude ajal kirikukontsert ja emadepäeva kontsert. Lapsevanemad Ave ja Andris Avamere kirjutavad: „Tahtsime tänada teid selle töö eest, mida teete meie laste jaoks! Käisime teisipäeval kirikus jõulukontserdil ja saime elamuse - laulud on ilusad, lapsed laulavad hästi ja mitmed korrad tuli pisar silmanurka! Samuti saime eile suurepärase elamuse esimeste klasside jõulupeol, mis oli väga meeleolukas! Õpetajad on vaeva näinud ja lapsed olid rõõmsalt eevil ning pidu oli tore! Sellise töö tulemusel jäävad lastele mälestused ilusatest ja tõelise jõulutundega hetkedest, lapsepõlves olnud kooli jõulupidudest! Aitäh, et jaksate ja tahate meie laste eest hoolitseda! Jätkugu teil ikka seda tahet ja soovime teile ilusat jõuluaega ning veel ilusamat aastavahetust!“ Rohkem polegi vaja öelda.

- Välja on töötatud **õpilaste ja õpetajate tunnustamise kord**.

(<http://tyripk.ee/images/failid/tunnustamiskord2014.pdf> <http://www>) Õpilasi tunnustatakse kooli ees (kogunemistel) heade tulemuste eest õppetöös, kooli maine eduka kaitsmise, kooli väärilise esindamise, tublide tulemuste eest aineolümpiaadidel, võistlustel ja konkurssidel. Õpetajale avaldatakse tänu tunnustust vääriva teo eest või tubli tööalase saavutuse eest. Igal kuul omistatakse kuu tegija tiitel nii õpilasele kui ka õpetajale. Välja antakse ka tiitel trimestri tegija, selle võib saada õpilane, kes on õppinud võimetekohaselt ja kõige rohkem parandanud oma õpitulemusi (näiteks saanud jagu kuuest puudulikust oma tunnistusel). Kooliaasta lõpul valivad õpilased õpetajate hulgast aasta lemmiku ja õpetajad valivad aasta kolleegi. Nende tiitlitega kaasneb rahaline preemia või õppereis.

Autahvliit peame nii elektroonilist kodulehel kui ka stendil koolimajas.

Õpilaste tunnustamiseks on tunnustusüritus „Õiesadu“. **Tunnustusüritus „Õiesadu“** on üks õppeaasta kokkuvõtte, kus õpilasi premeeritakse kuues kategoorias ja kolmes vanusegrupis (parim sportlane, parim reaalineter, parim kunstnik, parim sõnakunstnik, parim õppur, parim laulja). Nominente võivad esitada õpetajad, õpilased, lapsevanemad ja klassikollektiivid.

Üritusele on kutsutud õpilane koos vanemaga, tunnustusüritustel avaldame tänu ka lapsevanematele (<http://www.tyripk.ee/index.php/galerii/542-oiesadu25>). Viielistele õpilastele korraldab juhtkond **direktori ja õppealajuhataja vastuvõtu** ja 2. trimestri lõpul õppereisi (<http://www.tyripk.ee/index.php/galerii/1329-viielised-vargamael-pildid>)

(<http://www.tyripk.ee/index.php/galerii/1478-vastuvott2015pildid>).

Kool esitab alati oma kandidaadid ka väljakuulutatud konkurssidele (aasta õpetaja, aasta noorsootöötaja, valla haridustöötaja, Eestimaa õpib ja tänab jms.). Lapsevanemaid, kes on kooli abistanud, tunnustame kooli tänukirjaga.

- Igal õppeaastal viime läbi **rahuloluküsitluse** õpetajate, õpilaste ja lastevanematega. Tulemused on muutunud aastast aastasse paremaks. Suhtume rahuloluküsimustike vastustesse täie tõsidusega ja **arvestame ettepanekuid koolitöö planeerimisel**. Küsimusele: Mis sulle meeldib meie koolis? **vastasid õpetajad**: „järjepidevus ja kollektiivne töö kooli maine kujundamisel, toredad kolleegid ja mõnus kollektiiv, juhtkond, kes aitab, nõustab ja motiveerib, tugisüsteemide paljusus, minust ja minu tööst peetakse lugu“. **Õpilased arvasid**: „väga head õpetajad ja õppekava, siin ei ole koolivägivalda, võimas arvutiklass, imehea söök, sõbralik ja tore kohvikutädi, vahetunnis võib võimlas palli mängida, toredad üritused vahetundides, siin on mu sõbrad“. **Lapsevanemad vastasid**: „toredad ja head õpetajad, soliidne direktor, kes suhtleb rõõmsalt õpilastega, sõbralik kollektiiv, motiveeritud ja aktiivne juhtkond, tugev õpitase, väikeklasside olemasolu, sotsiaalpedagoog on alati olemas, lastevanemate kool, avatud võimla vahetundides, mulle meeldib, sest minu lapsele meeldib“. Puudusena tõid kõik grupid välja amortiseerunud koolimaja.

- Õpetajate töörühmad on läbi arutanud, kuidas toimub läbivate teemade ja üldpädevuste kujunemine meie koolis. **Rühmatööna** valmisid „Läbivate teemade ülekooliline käsitlus“ ja „Üldpädevuste ülekooliline käsitluse“ tabelid, mis on lisatud kooli õppekavva (<http://tyripk.ee/index.php/oppetoo/oppekava>) lk.10-11 ja lk 13.
- Uuringute kokkuvõtted on näidanud, et koolikiusamist esineb ka meie koolis, kuigi seda näha ei ole. Soovime olla **kiusamisvaba kool**. 2013/14 .õa-l olime kaasatud KIVA (kiusamisvaba kool) projekti ettevalmistusrühma. Koostöö projekti vedajatega ei kujunenud selliseks nagu lootsime. Sellel õppeaastal viime läbi 1.- 6. klassides nn KIVA- tunde, kus klassijuhataja annab õppematerjalide alusel õpilastele iga kuu kaks ainetundi. Tundides keskendutakse laste sotsiaalsete oskuste arendamisele ning kiusamise kui probleemi teadvustamisele ja kiusamisjuhtumite lahendamiseks kohasele käitumisele. Koolis on moodustatud KIVA meeskond, kuhu kuuluvad huvijuht, õpetaja, Hea Alguse koordinaator ja sotsiaalpedagoog. 2016/17 õppeaastast liitus 2.B klassi klassijuhataja Kerli Rüüt oma klassiga **programmiga “Kiusamisest vaba kool”**, Selle programmi eesmärgiks on tekitada klassikollektiiv, kus üksteisega arvestatakse ja üksteist austatakse. 7.c klassijuhataja Evelyn Siimsoo motivatsioonikirja alusel valiti klass osalema **projekti “Hooliv klass”**. Kogu klass ja klassijuhataja läbivad koolituse, kus läbi mängude õpitakse hoolivust märkama ja ise hoolivamalt käituma. Klassijuhatajal on kõrge motivatsioon kujundada oma klassist hooliv meeskond, parandada õpilaste suhtlemisoskust, suuremat rahuolu kooliga ja tunda rohkem koolirõõmu.

Aspekt 2. Juhtkond toetab õppimist toetava hindamise põhimõtete rakendamist.

- Õppealajuhataja algatusel osales Türi Põhikooli meeskond Tartu Ülikooli haridusuuringute ja õppekavaarenduse keskuse poolt ellu kutsutud ülevabariigilise **õpikogukondade projektis**. Ootusteks oli koostöö teiste koolidega, õppimist toetava hindamise rakendamine koolis, liikumine õpetamiskeskselt lähenemiselt õpilasekesksele (<http://www.curriculum.ut.ee/et/opetajalekoolile/projektist-osalevatest-koolidest>).

Meie õpetajad esinesid õpikogukondade koostööpäevadel ettekannetega “Õpetajate kogemused õppimist toetava hindamise veebikursusest” ja “Töö andekate lastega”.

- **Õppimist toetav hindamine**

Õpilase arengu toetamiseks kasutatakse õppe kestel õppimist toetavat hindamist, mis keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega ning õppetöö individualiseerimisele. Hindamine on eduka õppimise lahutamatu osa, ent õppimist toetava hindamise mõistes ei ole peamine numbriliste hinnete panemine. Siin on märksõnad ühine eesmärkide seadmine, enese ja kaaslaste hindamine ja edasiviiva (enamasti suulise) tagasiside andmine kogu õppeprotsessi vältel. Näiteks on enese ja kaaslaste hindamine üks väga oluline õpiressurss, kus kaaslaste tööd analüüsides on kergem märgata vajakajäämisi enda töös, ka kaaslaste kriitikat on lihtsam vastu võtta, teades, et rollid peagi vahetuvad. Kõiki neid oskusi harjutavad õpetajad õpilastega samm-sammult.

1. klassides puudub numbriline hindamine. Lastevanematele antakse lapse õpitulemuste kohta kirjalikku tagasisidet e-kooli kaudu ja arenguestlustel. Sel õppeaastal anname oma 1. klasside õpilastele “Kujundava hindamise” tunnistuse, mis on loodud e-kooli. Loomesinna hinnangu andmiseks andmepanga.

Õpetajatel valmis kujundava hindamise meetodilise materjali kogu, mis asub kooli kodulehel (<http://tyripk.ee/index.php/oppmaterjalid/oppimist-toetav-hindamine>).

Õpilase käitumise ja hoolsuse kohta antakse õpilasele ja tema vanematele kirjalikku tagasisidet kaks korda õppeaastas. Kooli ekspertgrupi eestvedamisel on välja töötatud ka käitumise ja hoolsuse hindamise mudelid (<http://tyripk.ee/index.php/dokumendid> hindamisjuhendi lisa lk 8-9).

- Põhimõtted, mis iseloomustavad õppimist toetavat hindamist, peegelduvad ka kooli **juhtkonna juhtimisstiilis**. Kooli juhtkond suudab innustada õpetajat arengule, julgeb anda õpetajale valikuvabadusi, suunab õpetajat katsetama uusi lähenemisviise ja suudab jagada vastutust. Õppealajuhataja ja HEV koordinaator annavad tunnivaatluse-järgset tagasisidet ja omapoolseid soovitusi õpetajale. Parimatest õppimist toetavatest võtetest, mida tundides kasutati, räägib õppealajuhataja kõigile õpetajatele töökoosolekul.

- **Enesehinnangu ja mina-pildi kujunemine**

Alates 2014/2015. õppeaastast pöörab Türi Põhikooli kollektiiv enam tähelepanu õpilaste enesehindamise oskuste arendamisele ning adekvaatse enesehinnangu ja mina-pildi kujunemisele. Eesmärgiks on, et õpilased õpiks tundma ja hindama ennast, oma võimeid ja oskusi; et õpilased ka ise jälgiksid oma õppetööd, seaksid reaalseid eesmärke ja vastutaksid nende täitmise eest. Enesehindamise oskuste kujundamist alustatakse samm-sammult, I kooliastmes läbi mängu II ja III kooliastmes on õpetajad katsetanud autonoomset õpet nii eesti keeles, ajaloo kui ka matemaatikas, kus õpilane arendab iseseisva töö oskust, õpib koostama töökava, planeerima oma aega, vastutuse võtmist ja jagamist. Õppimist toetava hindamise põhimõtete rakendamine ainetundides edendab riikliku õppekava erinevaid põhimõtteid, et õpilastest saaksid ennastjuhtivad õppijad.

Näide 1. Õpilase kaasamine õppeprotsessi planeerimisse

Ajalooõpetaja Kadri Tammar kaasas õpilased tunniteema eesmärgistamisesse. Lepiti hästi selgelt kokku edukriteeriumid, mille abil saab õpilase tööd tagasisidestada nii kaaslane kui õppija ise. Järgnevalt sõnastati õpitulemused, iga teema kohta 3-5 õpitulemust ja koostati koos nädala plaan. Kasutati meetodit „*Ühest kolmeni*“:

1. üks asi, mida tahan kindlasti teada
2. kaks asja, mida tahan kindlasti osata
3. kolm asja, mida tahan katsetada

Samuti on õpetaja kasutanud meetodit, kus õpilased valivad ise endale kodutöö.

Näide 2. Õpilase kaasamine õppeprotsessi planeerimisse

Õpetaja Kristi Rikk kasutab õpilase kaasamisel õppeprotsessi planeerimisse autonoomset õpet. Õpilasele antakse raamiks aeg ja materjal ning ta valmistub seeläbi iseseisvalt õpitulemuseks. Ta võtab ise vastutuse, kuidas planeerida oma aega, kuidas jaotada õppematerjal nii tunni- kui kodutööks, kui palju üht ja teist ning kas üldse on vaja kodutööd jne. Selline vaheldus võrreldes õpetaja juhtiva suunamisega arendabki vastutusvõimet, aja planeerimisoskust. Eesti keele õpetaja kasutas seda meetodit 5. klassis käänete õppimisel, 7. klassis kokku- ja lahkukirjutamise ning 8. klassis lauselühendi ja otsekõne õppimisel. Kõige tänuväärsem on kogu selle protsessi ajal õpilase eneseanalüüsivõime areng, sest nii tunni lõpus kui kodus õppides tuleb tal teha kokkuvõtte toimunud protsessist (mida ja kuidas jõudis, millist abi kasutas jne). Pärast kontrolltööd kirjutab õpilane samuti lõppkokkuvõtte toimunust, analüüsib enda tööd, panust ja teema valdamist.

Näide 1. Õpilaste kaasamine tagasiside andmisel ja hindamisel.

Hariduslike erivajadustega laste motiveerimiseks ei piisa tavavõtetest, kui õpilasel puudub täiesti huvi õppimise ja edasijõudmise vastu. Iga väike samm, mille abil edasi jõuda, et panna teda huvituma materjali omandamisest, on töövõit. Näiteks ülesannete osadeks jaotamise abil on ta võimeline sooritama selle positiivsemale tulemusele, ent selleni jõudmiseks tuleb kuulata, vestelda, hoida tähelepanu aktiivsena kasvõi õpilase pakutud teemade abil. Kohene tagasiside on ülivajalik. Näiteks väikeklassis, kus õpib kolm õpilast, on eesti keele õpetaja saavutanud õpilastega koostöövormi, mis sobib: väheste kirjalike tööde pidev vaheldus suulise tööga ning materjali kohandamine nende individuaalsust arvestades. Nende õpilaste puhul on toimivaks ka koostöö erinevate aineõpetajatega, vestlused HEV-koordinaatoriga, sest nii selgub, millised võtted õpilaste puhul on tulemuslikumad.

Näide 2. Õpilaste kaasamine tagasiside andmisel ja hindamisel

Õpetaja Aili Avi on suuremate tööülesannete ja rühmatööde puhul kasutanud hindamismudeleid, mille järgi kaasõpilased klassikaaslast hindavad. Seega on õpilasel teada, mida temalt oodatakse, kaasõpilane saab võimaluse hinnata ning ka õpetaja näeb, kuidas õpilane on valmis tulemust analüüsima. Näiteks koduse tööna on õpilasel läbiloetud teksti põhjal koostatud küsimused ning kaasõpilasega vahetatakse vihikud, mõlemad asuvad küsimustele vastama. Taas vahetatakse vihikud, loetakse läbi vastused ja antakse tagasisidet: vastaja hindab kaasõpilase küsimusi ning küsimuste koostaja hindab seda, kuidas vastaja toime tuli. Seega ollakse siin kahes rollis. Seda on hea kasutada kiireks suuliseks tagasisideks. Õpilased pingutavad väga, et kõita kaaslaste tähelepanu, et teha oma esinemised huvitavamaks ning omanäolisemaks ja ootavad väga tagasisidet, nende esinemise võrdlemist eelmiste kordadega, et näidata oma arengut ja saada tunnustust.

Näide 3. Õpilaste kaasamine tagasiside andmisel ja hindamisel

Eesti keele õpetaja Anneli Talviste andis koduseks ülesandeks teksti jutustamise. Kui kuulata ühe õpilase jutustamist, ei ole see tunnistundi põnev. Kui aga kasutada rühmatöövõtet, kus lühikese ettevalmistusajaga (kõigil on ju tekst õpitud) valmistatakse aheljutustamiseks või lavastatakse etendus, on õpimotivatsioon palju suurem. Õpilased võivad ka ise valida vastamise vormi, mis neile meeldib jne. Õpilastele valiku pakkumine on samuti üheks motivatsiooni ärgitajaks. Kui ikka saab ise otsustada, millist ülesannet valida, on tulemused paremad. Vanemates klassides on võimalik novelli jutustada vastavalt novelliosadele (sõnajärje saab järgmine õpilane siis, kui on alanud pingetõus, langus, puänt – nii saab

korrata novelli osi, mis parasjagu teemaks).

- **Väärtuseks on koostöö.**

Paljud õpetajad teevad omavahel koostööd, et aidata õpilast õppetöös, konkurssidel ja võistlustel oma maksimumi saavutada. Näiteks eesti keele õpetaja Kristi Rikk tegi koostööd muusikaõpetajaga, kelle õpilased on valmistunud olümpiaadideks ning muusikalisele omaloomingule lisaks on pidanud kirjutama essee või kontserdi arvustuse. Samuti tegid sarnast koostööd inimeseõpetuse ja eesti keele ja kirjanduse õpetaja. Veel näide: ühiskonnaõpetuse õpetaja valmistas koolisisesel väitlusturniiri ühiskonnas toimuva kohta ning eesti keele õpetajad käsitlesid tunnis, kuidas oma väiteid esitada ning neid veenvalt põhjendada. Ainetundides saavad lapsed ise paaris- või rühmatöona arutleda nii endile oluliste teemade/väärtuste kui ka ümbritsevas maailmas toimuva üle. Lastega filosoferimine tähendab seda, et lapsed räägivad õpetaja juhtimisel elulistest probleemidest nende endi kogemuste baasil ja toimub asjade olemuse üle arutlemine. Samuti saab samal viisil arutleda erinevaid probleeme ning lasta lastel endil pakkuda võimalikke lahendusi ning omakorda lahenduste plusse ja miinuseid kaaluda. Õppimise käigus tehakse ikka vigu. Õpetaja suur roll on panna lapsed julgema eksima ja vigu tegema, andes neile pidevalt tagasisidet selle kohta, et vigade tegemine ja eksimine on õppimise loomulik osa. Näiteks eesti keele tunnis eksis õpilane mõnes keeleülesandes, õpetaja palus tal endal viga üles leida. Kui ta ei leidnud, alles siis aitasid teised õpilased.

- **Kollegidevaheline kogemuste vahetamine.**

Igakuiselt ainesektsiooniga kokku saades on arutluse all erinevad õppimist toetava hindamise aspektid, tutvustatakse tegevusi, kasutatud meetodeid, jagatakse kogemusi ja praktilisi võtteid. Õppealajuhataja juhib kooli ekspertgrupp, mis koosneb kõikide ainesektsioonide juhtidest. Seal on arutletud teemade üle: kuidas aidata käitumishäirega last, loovus ja loovtööd, tööst andekatega, kooli põhiväärtustest, hoolsuse ja käitumise hindamismudelitest, eneseanalüüsist, koostööd soosivast klassi paigutusest, rühmatööst, eelhindamisest, edukriteeriumidest jne. Juhtkond **võimaldab õpetajatel osaleda õppimist toetava hindamise koolitustel**. Meie õpetajad on läbinud järgmised õppimist toetavad ja väärtuskasvatuse alased koolitused: õpikeskkonna ja hindamise kujundamine digiajastul, loovuse toetamine tehnoloogia abil, headuskasvatus eelkooli- ja varases koolieas, erivajadusega lapse toetamine koolis, väärtuskasvatus kirjandusteoste kaudu, laps turvalises haridussüsteemis: kaasamine ja sekkumine kõigi laste huvides, hindamismudelid kujundava hindamise toetamiseks, väärtuste kujunemine ja inimese moraalne areng. Õppimist ja arengut toetav hindamine koolikeskkonnas, lapsekeskse õpetamise võimalused I ja II kooliastmes, konverents “Väärtusi hoides ja kandes”, väärtuskasvatus ja Tarkuste Hoidise meetoodika, tõhus ja loov õpikeskkond, õpetaja suhtlejana, lepitamisoskus, kaasav õpe ja selle rakendamise võimalused, väärtuskasvatuse koolitus (EHIS).

Iga õppeaasta lõpus toimub koolis konverents „Õpetajalt õpetajale“, kus jagatakse parimaid kogemusi teistele. Õppealajuhataja tutvustab lastevanematele üldkoosolekul õppimist toetava hindamise põhimõtteid ka lastevanematele. Õppealajuhataja algatusel on kooli kodulehel õpetajate koostatud **õppimist toetav metoodiline materjal**.

(<http://tyripk.ee/index.php/oppematerjalid/oppimist-toetav-hindamine>) Meie kooli õpetajad on kirjeldanud erinevaid võtteid, mida nad on oma tundides kasutanud. Kirjeldatud on nii oma kogemusi, kui ka koolitustelt saadud näpunäiteid, mis on osutunud praktiliselt sobivateks. Tegeleme ka õppekava arendustööga ning selle tulemusena jõuab kooli õppekavva oluline punkt õppimist toetavast hindamisest, üldpädevuste ülekoolilisest käsitlemisest ja läbivate teemade ülekoolilisest käsitlemisest. Juhtkond toetab väljaspool kooliruumi toimuvat õpet (nt kooliõues, looduses, muuseumides, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses

keskkonnas, et õpetamispraktikad ja õppetegevus muutuks tänapäevasemaks.

Oluline on, et õpilane õpiks tundma oma tugevaid ja nõrku külgi, et tal kujuneks adekvaatne enesehinnang, et tema õpihimu ei kaoks ja et tal oleks motivatsioon elukestvaks õppeks. Juhtkonna jaoks on oluline märgata inimest enda kõrval, väärtustada igaihe tööd, premeerida häid tulemusi ja anda positiivset tagasisidet.

Parendustegevus:

Kujundava hindamise edasiarendamiseks valmistame e-koolis "Kujundava hindamise" tunnistuse vormi 1. klassidele, kasutades hinnangu andmiseks e-koolis loodud lausepanka. Jätkame järgmisel aastal kujundava hindamisega 2. klassides ja liigume nii samm- sammult edasi. Juhtkonnal oli ettepanek anda I kooliastmes loovainetes sõnaline tagasiside, kuid mitte hinnata numbriliselt. See ettepanek õppenõukogus enamushääli ei saanud. Jätkame arutelusid ja õpetajate koolitust selles valdkonnas.

VALDKOND: KOOSTÖÖ JA HEAD SUHTED

1. Toimib koostöö koolipere eri osapoolte vahel.
2. Toetatakse lastevanemate õppimist ja kasvamist toetavaid tegevusi ja harjumusi kooliga koostööd teha.

Aspekt 1. Toimib koostöö koolipere eri osapoolte vahel.

Koolil on võimalik saavutada enda missiooni täitmisel häid tulemusi vaid siis, kui kõikide huvigruppidega on hea koostöö.

Õpetajad-õpetajad

Kolleegidevaheline hea suhtlus on kooli toimimise aluseks. Uue õppekava soosingus on ainealased koostöö- ja integratsiooniprojektid. Meie koolis on koostöö soodustamiseks loodud ainevaldkonniti aineseksioonid (reaalained, loodusained, humanitaarained jt). Koosolekuid peetakse vähemalt kord trimestri jooksul, otsused ja arutatu ka protokollitakse ja jagatakse õppealajuhatajaga. Kord kuus toimuvad töökoosolekud kõigile pedagoogidele koos juhtkonnaga. Arutatakse päevakorralisi ja ka pikema perspektiiviga küsimusi, jagatakse infot ja kogemusi. Kord nädalas toimuvad vahetunnikogunemised, et kiirem info otse õpetajatele viia. Pidevalt aga jagatakse infot siselisti kaudu (väljasõidud, muudatused päevakavas, probleemküsimused jms). Listid on ka igal aineseksioonil eraldi, et vajalik info jõuaks õigete inimesteni. Lisaks toimub aasta jooksul ka kogemuste vahetust - sisekoolitus-konverents „Õpetajalt õpetajale“ – häid koolituskogemusi jagatakse koos materjaliga. Enamasti toimuvad need koolivaheaegadel, et suurem osa saaks osaleda. Teemad, millega õpetajad on esinenud:

KONVERENTS 21.oktoober 2013

Ettekanded:

Õpetaja Aili Avi "Almanahh - koolilood"

Türi valla haridusspetsialist Külle Viks "Avameelselt kooli juhtimisest"

Õpetaja Marika Lõhmus, Elve Jaansalu "Avatud õppimine"

Õpetaja Merle Vantsi "Mänge klassiõhtute läbiviimiseks"

Õpetaja Liina Lehis "Erivajadusega laps tavakoolis"

Õpetaja Tiiu Schüts "Käitumishäiretega laps loovtundides"

Külalisesineja Airiin Demir „Koolitervislik lähenemine käitumisprobleemide ennetamiseks“

KONVERENTS 3. detsembril 2014.

Ettekanded:

Õpetaja Maigi Martjak "Loovad mängud kangastega ja hindamine loovainetes"

Õpetaja Marju Mei "Õpetaja toimetulek erinevates keerulistes olukordades"

Õpetaja Reine Reiska "Andekas õpilane"

Õpetaja Evely Siimsoo "Draamavõtted koolikiusamise ennetamiseks"

Õpetaja Laine Aluoja "DigiPööre meie koolis"

Õpetaja Aili Avi "TORE meetodid väärtuskasvatuse õpetamisel"

KONVERENTS 21.detsember 2015

Ettekanded:

Huvijuht Merit Puna "Mõtestatud mängud õppetöös"

Õpetaja Jaanika Eik "Õppimist toetav hindamine praktikas"

Õpetaja Evely Siimsoo, Tea Saar "Liikumisminutid õppetunnis"

Õpetaja Ellen Roosileht, Anu Jüris "Kaaslase kaasamise praktilised harjutused"

Külalisesineja Ründo Mülts "Jõulud ja jõulukombedTüri kihelkonnas".

E-kooli kaudu planeerivad õpetajad oma hindelisi töid nii, et õpilastel ei oleks mitu kontrolltööd päevas – toimib kontrolltööde graafik.

Õpetajad-õpilased

Ei kujutaks ette, et tänapäevane õppeprotsess poleks koostöö. Kuid toome välja mõned spetsiaalsed näited, milles koostöö õpetajate ja õpilaste vahel on suurepärase: 8. klassi loovtööga seoses tuleb teha tihedat koostööd, et õpilane saaks hea juhendaja ja ka endale meelepärase ja jõukohase teema valitud; konsultatsioone on meie koolis igal õpetajal kaks tundi nädalas, lisaks saavad mõlemad osapooled oma ajaressurssi neis ka paremini kasutada, sest lisaks on ka võimalus järeltöid teha teisipäevast neljapäevani kooli juhtkonna poolt korraldatud lisatundides (õpetaja saab siis keskenduda õpetamisele); lisatööd ja ka diferentseeritud õpet rakendatakse aineti ka siis, kui õpilane vajab oma andekusest lähtuvalt suuremaid väljakutseid (projekt „Andekad“). Õpetaja ja õpilase koostöö üheks alustalaks on **usaldus**. Õpilased tajuvad väga selgelt, kuidas neisse suhtutakse.

Näide 1.

Õpetaja Anneli Talviste kasutab enne õpetama asumist klassis olevate õpilaste õpistiili väljaselgitamist. See tekitab usaldusliku suhte, sest õpilane mõistab, et õpetaja soov on leida parim viis nende õpetamiseks. Õpetaja viis läbi lihtsamad õpistiili väljaselgitamise uuringud ja pilt sai selgemaks, miks mõni meetod üldse mõju ei avalda ja mis on sobilikud. Nüüdseks on klassiga saavutatud usalduslik suhe. Üheks motivatsiooni teguriks on **õpetaja enda isiksuse** mõjus.

Õpilased-õpilased

Heade suhete loomisel koolis on võimelised õpilased ise palju ära tegema. Kooli suund on tekitada rohkem nn oma kooli tunnet (oleme koolina vaid 5 aastat vana). Õpilasesindus ja tugiõpilasing TORE tegutsevad oma tegevuste ja sündmustega just sihilikult selles suunas, et nii korraldajad kui osalejad oleks õpilased ise. Palju tehakse ka kindla sihtgrupi heade suhete loomiseks sihtüritusi: iga-aastased toredad ettevõtmised on **erinevate klasside ühised klassiõhtud**. 4.-5. klassi lapsed tähistavad koos kooliaasta algust (4. klass saabub suuremasse õppehoonesse ja nad võetakse sõbralikult vastu), 6.-7. klassi õpilased maskeeruvad erinevateks tegelasteks „Hallomart“ üritusel novembris (Halloween ja mardipäev) ning 7.-9. klassi õpilased veedavad meeldivalt aega jõuluballil, aabitsapidu – 9. klass tegeleb 1. klassidega; jms). (<http://www.tyripk.ee/index.php/galerii/738-aabitsapidu52>) .

Õpetajad-lapsevanemad

Õpetajate ja lapsevanemate esindajad kohtuvad kord kuus kooli hoolekogu koosolekul.

Ühiselt arutatakse tekkinud muresid, seletatakse lahti kooli korralduse põhimõtted. Kord aastas toimub lastevanemate üldkoosolek. Kooli esindajad räägivad lahti uue õppeaasta sihid, võtavad kokku eelnenud õppeaasta jms.

Igapäevaselt on kooli kodulehel saadaval õpetajate kontaktaadressid, murede-rõõmude korral on võimalik alati suhelda otse aineõpetajatega. Õpetajatel on kohustus igal tööpäeval oma meilidele vastata.

Huvigruppide kaasamiseks on rakendatud lapsevanematega mitmeid tegevusi ja koostöövorme: kooli ja klassi lastevanemate koosolekud, arenguvestlused, õpilaste ja vanemate ühisüritused (isadepäev perepäevana, talgud kooliümbruse korrastamiseks jms). Kui laps tajub õpetajate ja lapsevanemate koostööd, on õppimine tulemuslikum. Meie kooli näitel on olnud väga tõhusad nt terviseteevalised loengud lapsevanem-koolitaja Asta Oloneni poolt (seksuaaltervis, hügieen).

Kõikidel klassidel on meie koolis ka nn lastevanemate listid – klassijuhataja saab lisaks e-kooli vestlustele jagada infot ka otse vanemate meilidele (vanemate klasside õpilaste vanemad satuvad e-kooli harvem ning muidu võiks infosulg tekkida). Lapsevanemad annavad oma meiliaadressid, mida igapäevaselt kasutavad. Õlg öla kõrval õpitakse ka koos lastevanemate koolis “Õpime koos”.

Türi Põhikool on Järvamaal ainuke kool, kus õpetamisel järgitakse Hea Alguse metoodikat, kus kogu meeskond – **õpetaja, laps, lapsevanem** – rõõmuga kaasa löövad. Kooli meeskond osales Hea Alguse tähtpäeva konverentsil, kus tutvustati lapsekeskse õppimise/õpetamise edukaid tööviise ja materjale, et aidata kaasa õppekava tulemuslikumale rakendumisele. Tänukirjaga tunnustati meie kooli Hea Alguse koordinaatorit ja Türi Põhikooli lapsekeskse mõtteviisi levitamise ja rakendamise eest Eesti hariduses. Hea Alguse metoodikaga kaasnevad keskustepäevad kuhu ootame alati lapsevanemaid. Vanemad tulevad meeleldi kooli ja teevad koostööd.

Näide 1

Eelmisel õppeaastal osales 6c (klassijuhataja Lea Allik) Selveri kampaanias, mille käigus oli võimalus teha midagi oma ümbruse ilusamaks ja rõõmsamaks muutmisel. Eesmärgiks seati teha oma klassis midagi uut ja huvitavat ning muuta igav klassiruum rõõmsamaks. Suures „värvimise kampaanias“ osales 14 õpilast ja klassijuhataja. Värviti kappe, seinaposte, seinu värvikirevamaks ja lisati noortepäraseid mõtteid õppimise ja tarkuse kohta. „Üllatasime positiivselt iseennast ning kõiki teisi õpilasi ja täiskasvanuid, kes meie „tööd“ näevad!“ ütlesid osalejad.

Osalemise soovitus tuli lapsevanematelt ja soov osaleda lastelt. Lapsevanemad leidsid sellise toredea pakkumise e-kooli kaudu. Lapsevanemad jagavad meelsasti soovitusi ja informatsiooni, kuhu õpilastega minna ja mida põnevat ette võtta. Lisaks informatsiooni vahetamisele kaasati klassi õppekäikudel saatjatena just lapsevanemaid. Väga meeldiv koostöö vorm.

Õpetajad-juhtkond

Juhtkond kutsub kord kuus õpetajad töökoosolekule, vajalikku infot saab kohapeal täpsustada-täiendada. Siselisti kaudu toimib aktiivne arutelu lähemate sündmuste osas. Õppealajuhataja jagab nädala lõpus listi kaudu järgmise nädala asenduste ja sündmuste graafikut, saab kohe parandada ja täpsustada. Huvijuht jagab seletused sündmuste plaanide kohta konkreetselt tabelitena.

Türi Põhikooli eripäraks on loovus, loodus ja ettevõtlikkus. Kooli valikkursuse ainekavas “Väärtuskasvatus” pöörame ka rohkem tähelepanu nendele aspektidele. Väärtuskasvatuse tund annab võimaluse väärtuste üle mõelda ja arutleda, aitab kujundada selliseid

käitumiskalduvusi, mis tagavad isikliku õnneliku elu ja võimaldavad sidusat kooselu ühiskonnas. Rõhuasetus on koolikultuuri-, kooli missiooni mõistmisel, adekvaatse enesehinnangu kujunemisel ning karjääriplaanide tegemisel, milles käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilastes huvi tööturul toimuva vastu. Väärtuskasvatuse ainekava raames on valminud koolil Töömaailma kava, mille eesmärgiks on tutvustada õpilastele erinevaid ameteid ja oskusi, sest väga tähtsat rolli mängib elus õige elukutse valik. Õppekava mitmekesistamiseks on välja töötatud õppekäikude kava. Kava koostamisel on arvestatud ainekavade läbivaid teemasid ja üldpädevusi. Õppekäikude kava tegevused toetavad õppekava eesmärkide täitmist ja kujundavad õpilaste väärtushinnanguid keskkonna säästliku mõtteviisi suunas.

Näide 1

9.c klassi õpilaste arvamused Kohtla Kaevandusmuuseumi õppekäigust;

Õppekäik oli tore. Ilmselt peab õppima kaardi järgi orienteerumist, sellega me hakkama ei saanud. Safarisõitu sooviks kindlasti korrata. Need elamused jäävad kauaks meelde!

- Karjäär oli väga ilus. Kaevandus nägi võimas välja. Rongisõit oli kahtlemata huvitav kogemus. Mulle meeldis, et need vanad masinad olid seal töökorras.
- Kui kohale jõudsim, tundus juba põnev, see muuseumi sisemus meeldis väga. Saime põhjaliku ülevaate kaevandusest ning mõistsime, kuidas seal töö käib. Orienteerumises meeskonnatöö ei toimunud, läks kauem aega. Safarisõit oli väga huvitav, saime uusi teadmisi. See oli lõbus ekskursioon, seltskond meeldis.
- Vaade karjäärile oli imeline, vesi imeilusat värvi. Kohati sõitis auto konarlikes kohtades nii kiiresti ja meil oli väga lõbus.
- Õppisin sellest ekskursioonist seda, mida kaevati, milline on kaevandus, missugune on kaevurite töö.
- Ekskursioon oli üllatavalt tore. Eriti vahva oli nn töömeeste rongisõit. Õppisin üsna palju uusi fakte. Sarnasele väljasõidule läheksin meeleldi veel.

Klassijuhataja Anneli Talviste arvamus:

„Toetan igati õppimist väljaspool klassiruumi. Käesoleva aasta õppekäik Kohtla kaevandusse tõestas, et meie ümber on väga palju põnevust ja uudistamist väärt paiku, mis sobivad erinevale eale. Kõige positiivsem on seejuures, et sellest saavad osa kõik õpilased. Tore väljasõit, mis oli hariv, mitmekülgne ja elamusi pakkuv.“

Näide 2

2a klassi õppekäik Elistvere loomaparki

- Marta Roosme kirjutab: „Reedel käisime Elistvere loomapargis. Me nägime oravaid, karu, põtru, põhjapõtru, piisoneid ja peaaegu kõiki Eesti metsade loomi. Mulle meeldisid kõige rohkem oravad, metsnugised, karu Karoliina ja ühed hiired. Loomade elust rääkis väga huvitavalt meile giid. Veel meeldis mulle metssea põrsast meisterdada, aga seda voltida ei olnud kõige lihtsam. Kuid ristsõna oli mõtlemist väärt, sest see oli nii põnev. Ma sain isegi targemaks, kuna ma ei teadnud, et karu sööb tammetõrusid. Ma olen õnnetu, et ei näinud metssigu ja ilveseid aga üldiselt meeldis mulle Elistvere loomapargis väga.“
- Klassijuhataja Kati Sagar: „Minu meelest oli õppekäik huvitav. Pooleteistunnine jalutuskäik giidiga loomapargis oli õpetlik ja hariv. Ka õpilased arvasid, et teadmisi sai hulga juurde. Hiljem loomalaste ristsõna lahendamise juures said õpilased kasutada teadmisi, mida loomapargis kuulsid ja nägid, teadmiste kinnistamiseks oli kaks mängu “Loomalapsed”. Tore, õpetlik päev.“

Õppekäikude kava on rahastatud KIK-i poolt ja see võimaldab igal õpilasel õppekäigul osaleda. Kõik kolm dokumenti valmisid õppealajuhataja ja klassijuhataja kogu ühises koostöös, millele andis hinnangu õpilasesindus. Kõikide dokumentide eesmärk on tõsta õpilaste teadlikkust elukeskkonnast enda ümber, arendada uurimusliku õppe võtteid ja mõista inimtegevuse mõju. Valminud dokumendid on abiks klassijuhatajatele vastava õppe korraldamisel.

Soovime, et meie õpilased oleksid julged algatajad, uute lahenduste otsijad ja päriseluga tihedalt seotud, selleks liigume ettevõtliku kooli poole. Sel õppeaastal läbime baaskoolituse, esialgu õpivad õpetajad, tutvuvad erinevate võimalustega, kuidas muuta õppetund õpilastele huvipakkuvaks ja elulähedasemaks.

Ühtse koolipere tunde loomiseks korraldame õppeaastas ühiskoolitusi ja ühistegevusi ka õpetajatele. Näiteks: koolitus väljasõiduga Olustverre „Vägivaldse konflikti olemusest ja võimalikust vältimisest koolis“, jõululõuna koos koolitusega „Jõulukombed Türi kihelkonnas“, robotika õppepäev, väljasõit Viljandisse koos koolitusega Pärimusmuusika aidas „Sinasõprus pärimusmuusika ja pillidega“, matk „Sammud südame heaks“, õppeaasta lõpus ekskursioon Leetu. Viimane õppenõukogu toimus Valma seikluspargis Võrtsjärve kaldal, kus pärast koosolekut ühiselt takistusrajal ekstreemsusi nauditi.

Õpetajad-tugipersonal

Kui õpilasele on mõnes aines määratud õpiabi, siis peavad õpetaja ja õpiabiõpetaja tegema igapäevaselt koostööd. Õpiabiõpetaja valmistab oma tunni ette just aineõpetaja soovitustest ja lapse vajadustest lähtuvalt. Pidevalt jagatakse infot selle kohta, kuidas õpilasel läheb.

Õpilane, kes segab tunnis kaasõpilaste ja õpetaja tööd, saadetakse tööd tegema tunnirahuklassi – õpetajad on jaotatud terve nädala vabade tundide ulatuses graafikuna ära, et tunnirahuklass toimiks koostöö põhimõttel.

Õpilased-tugipersonal

Koolis on olemas sotsiaalpedagoog, kelle uks on avatud ja kes aktiivselt seirab vahetundides toimuvat. Õpilased teavad, et murega on alati võimalik pöörduda. Pöördutakse ka muidugi eelkõige klassijuhatajate poole, kuid vahel ka nt otse direktori või õppealajuhataja juurde. Lastele on öeldud, et kõik kooli töötajad on nende nn tugipersonal.

HEV-koordinaator koordineerib tugispetsialistide tööd, tema koostöö on süsteemne ja seire toimub individuaalselt.

Kool-kogukond

Kool jagab Türi valla ajalehe kaudu igakuiselt infot koolis toimuva kohta. Lisaks toimib aktiivselt ka kooli koduleht (infovoog on värske ja mobiilne). E-kooli kaudu edastab juhtkond üldsusele mõeldud teated ka üldkirjadena. Oleme kogukonna kool. Eelmisel õppeaastal oli palju tegemisi seotud Türi valla koolirahu tiitliga Tugiõpilastöö keskmes on lisaks tööle oma kooli õpilastega ka nn üheskasvamise idee. Tugiõpilased on käinud sotsiaalsete oskuste põhist ühesõppimise ideed ehk TOREt tutvustamas ümbruskonna koolides (Retla-Kabala, Albu). Koolis toimivad nn üheskasvamise klassiõhtud (koos vanematega - arutelugrupid, esitlused, mängud ja ühine rahvastepall klassiõhtu lõppu) <http://toreringtyril.blogspot.com/ee/>

Tihedat koostööd teeme **Türi Kultuurikeskusega**. Osaleme kultuurikeskuse poolt pakutud üritustel, ringide töös ja samas on kultuurikeskus ulatanud meile abikäe, kui vajame ruume või tehnikat jne. Naabruses asuva **muusikakooliga** on aktiivne koostöö – õpilased esinevad meie kooli üritustel, aktustel jne. Iseseisvuspäeva kontsert on igal aastal meil muusikakooli õpilastelt. Tihedalt oleme seotud **Türi raamatukoguga**, kust saavad abi õppetöoks nii õpetajad kui ka õpilased, koos korraldatakse ka huvitavaid tunde, emakeelepäevi ja

tähistatakse kirjanike tähtpäevi. Väga hea kontakt on meil **linna pensionäridega** – meie lapsed esinevad nende klubi „Ehavalgus“ üritustel ja 1. septembril on teinud nemad meie esimesse klassi astujatele kingitused (isevalmistatud pinalid, sussikotid). Soojad suhted on ka Türi Rotary ja Inner Wheel klubidega. Erinevate ettevõtete ja asutustega oleme tihedalt seotud oma lastevanemate kaudu – vanemad käivad tundides tutvustamas oma tööd, külastame ettevõtluspäeval asutusi. **Päästeamet ja politsei** on meie kooli ühed head kaaslased, kelle abile võib alati loota ja kes käivad koolis tihti tunde läbi viimas. Kooliaasta alguses peavad politseinikud loenguid I kooliastmele - “Turvaline koolitee”. III kooliastme jaoks on populaarsed õigusloengud nii seadustest, õigusest kui kohustustest.

Türi Ujula on heaks koostööpartneriks, 2.-3. klassi õpilased saavad nädalas ühe ujumistunni. Meeldiv on koostöö **lasteaedadega**. Saame kokku kaks korda aastas, et anda tagasisidet laste kohta, kes kooli tulid ja teist korda käivad järgmise aasta 1. klasside õpetajad lasteaias tutvumas lastega, kellel on koolitee ees. Ümarlauas tutvustab õppealajuhataja lapse arengu jälgimise meetodikat, logopeedilt saavad õpetajad näpunäiteid hariduslike erivajadustega laste kohta. Samuti käivad lasteaialapsed oma rühmaga koolimajas külas. Õppijate karjääriinõustamiseks, kutsealase õppe jätkamiseks ja tööeluks ettevalmistamiseks on kool teinud koostööd **Järvamaa Kutsehariduskeskusega**, maakonna ettevõtete ja **Rajaleidja** spetsialistidega. 8. klassidele toimub eelkutsõpe Järvamaa Kutsehariduskeskuses. Tõhus on koostöö **Türi valla koolidega**. Sõidame olümpiaadidele ja konkurssidele ühise sõiduvahendiga. Osaleme Türi Ühisgümnaasiumi poolt korraldatavas humanitaariaõpikojas. Loomulikult ei ole alati kõik osapooled alati ühel arvamusel. Erinevatel tasanditel on erimeelsuste lahendamine muidugi erinev. Õpetajatevahelises töös on oluline enamuse arvamus – tähtis on edasiliikumine, üksikud eriarvamused võetakse teadmiseks. Lapsevanemate osas on erimeelsuste puhul tihti tegemist info vähesuse ja eelarvamustega – nii tulebki keskenduda objektiivsele ja tehtavale, seletada, seletada ja veelkord seletada. Eelkõige lähtume erimeelsuste korral Eesti vabariigi seadustest ja kooli kodukorrast.

- **Rahvusvaheline koostöö**

Kool liitus Erasmus+ rahvusvahelise projektiga “NO CHILD LEFT BEHIND”, kus osaleb 7 riiki: Inglismaa, Türgi, Rumeenia, Eesti, Poola, Itaalia ja Hispaania. Projekti põhirõhk on kahel teemal: sport ja draama. Projekti haaratakse võimalikult paljusid lapsi, kaasa arvatud erivajadustega lapsed. Projekti käigus on tähelepanu pööratud autismile. Projektikohtumistel on erivajadustega lapsed ning tavakooli õpilased ühistegevustes osalenud. Õpilased lugesid läbi raamatu “Kentsakas juhtum koeraga öisel ajal”, mis käsitleb autismi ning käidi vaatamas samateemalist etendust. Läbi praktiliste tegevuste on sellised teemad saanud õpilastele paljuski reaalsemaks. Spordiga seotud planeeritud tegevused suunavad lapsi mõtlema spordi vajalikkusest, ausa spordi põhimõtetest, reeglitest spordis, tervisespordi võimalustest ning olulisusest ja tippspordi rõõmudest ning valudest. Tutvustatakse olulisi spordialasid ning tuntud sportlasi meie riigis ning õpitakse tundma partnerriikide spordieelistusi. Toimuvad koolisisesed võistlused ning partnerriikidega kohtumiste ajal ühised sportlikud tegevused. Projekti läbivad võistlused on planeeritud nii, et lapsed saaksid tunda nii võidurõõmu kui osalemislusti, õpitakse nii võitma kui kaotama.

Teise teema - teatri puhul uurivad lapsed oma riigi ja linna legende ning lugusid. Läbi improteatri võtete ja mängude lahendatakse erinevaid stseene ja situatsioone. Õpitakse koostööd, eneseväljendusoskust ja julgust, esinemisjulgust, üksteisega arvestamist, kuulamisoskust. Külastatakse teatrietendusi ning tehakse ise teatrit. Väga palju tähelepanu on pööratud erinevatele teatritegemise võimalustele. Tänu projektis etteantud teemadele on tundides tehtud nii improvisatsioonilisi lühisketše kui pantomiimi. Teatri teema lõpetuseks

esinesid 6. klassi õpilased kolme omaloomingulise näidendiga, mis rühmatööna olid tekstist ja lavastusest kuni kavalehtedeni õpilaste endi loodud. Etendused esitati lastevanematele. Seeläbi tekitati lähem side kooliga, klassikaaslastega ning vanemate endi vahel. Õpiti koostööd, organiseerimisoskust ning vastutama endale võetud ülesannete eest. Esinemine publikule arendas nii esinemisoskust kui julgust. Projekt andis võimaluse külastada linnas asuvat Ringhäälingumuuseumi ja teha erinevates keeltes kuuldemäng. Lapsed said sellega teadmisi nii muuseumist, raadiosaate tegemisest kui ka endi oskustest, võimetest ning võimaluse neid arendada. Projekti rahvusvahelises on suurepärase võimalus tutvuda erinevate kultuuridega ning arendada tolerantust. Projektikohtumised võimaldavad õpilastel reisida, saada võõras peres elamise kogemusi, aktsepteerida võõraid kultuure ning teistsuguseid vaateid. Õpilane teadvustab oma maa kultuuri ja teiste riikide kultuuride sarnasusi ning erinevusi ning oskab nendega arvestada. Projekt motiveerib lapsi võõrkeelt õppima ning annab võimalusi seda väljaspool koolitundi kasutada. Projekt annab väga palju võimalusi õppida vajadusest lähtuvalt. Projekti tegevused võimaldavad ainekava siduda erinevate tundidega, õpilased teevad tutvust erinevate riikide kultuurilise taustaga (inimesed, sündmused, legendid). Projekt andis tohutu kogemuse õpetajatele ning projektijuhile. Tekkis kindlustunne ning positiivne emotsioon, et projektidega edasi tegeleda. Samuti andis projektiga tegelemine õppetunni, mida edaspidi arvestada. Näiteks võiks sarnaste projektide juures olla kindlasti üks kindel meeskond, kes tegeleb ning vastutab erinevate valdkondade eest ning meeskond võiks olla kaasatud projekti kirjutamisest saadik. Erasmus+ projekti "No Child Left Behind" koduleheküljel <http://tyrierasmus.weebly.com/>

Parendustegevus:

ERASMUS+ projekti juures jäi väheseks töö kogukonnaga. Olid küll artiklid kohalikus lehes, kuid kogukonnaga koostööle võiks ja peaks siin rohkem mõtlema, samuti reisisid igal väljasõidul samad õpetajad. Võiks kaasata suurema seltskonna.

Aspekt 2. Toetatakse lastevanemate õppimist ja kasvamist toetavaid tegevusi ja harjumusi kooliga koostööd teha.

- Viies aasta on koolis käimas oma kooli projekt „Lastevanemate kool „Õpime koos““

Oleme arutlenud, kuidas toime tulla õpilase põneva eaga, kui lapsest saab vastuoluliselt käituv teismeline. Loeng teemal "Et laps kasvaks vitsata". Lektor Keili Kollamaa- Rander andis nõu, kuidas lapsega häid suhteid säilitada ja samas piire seada, "ei" öelda ja anda lapsele tagasisidet tema mittesoovitava käitumise kohta. Kristiine Vahtramäe Lastevanemate Liidust rääkis eelkooli tulevatele lastevanematele teemal " Koolivalmidus ja kooliküpsus". Kooli ja kodu koostööst käitumisprobleemide korral andis nõu psühholoog Tõnu Jürjen. Rita Rätsepa loeng teemal "Seitse nõuannet, kuidas kasvatada häid lapsi." Õppealajuhataja kohtus lõpuklassi lastevanematega, jagas infot eksamikorraldustest ja kooli lõpetamise tingimustest.

Õpime koos – nii õpetaja kui lapsevanem ja saame teadlikumaks, suuname positiivselt meie laste käekäiku. Mõtleme ja tegutseme üksteist toetavate partneritena. Oleme arutlenud ohtudest internetis, ohumärkide äratundmisest ja kuidas lapsi aidata. Püüdsime leida vastust küsimusele, mis teeb inimese õnnelikuks ja kas õnnetunnet on võimalik teadlikult suurendada. Rääkisime kooli lõpetamisest ja edasiõppimise võimalustest. Hea kool on kolmnurk, mille tippudeks on õpilane, õpetaja ja lapsevanem, sees aga koostöö ja hoolivus. Me püüdleme sinnapoole. (<http://www.tyripk.ee/index.php/info->

[lastevanemale/lastevanemate-kool](#)

Lapsevanem Marina Majorov kirjutas: „Tahan tänada eilse koolituse eest „Suhtlemise kolmnurk“. Suur tänu! Teema on äärmiselt vajalik nii kooliminevate kui ka koolis laste vanematele. Mind isiklikult huvitaks näiteks lapsevanemate suhtlustreening Gordoni perekooli koolitustest, mis samamoodi sisaldab aktiivse kuulamise ja lisaks konflikti lahendamise oskust võitja-võitja meetodil. Kui võimalik, siis seda edaspidi arvestada.“

Parendustegevus:

Kuigi vanemad toovad tagasisidena välja koolitusvajaduse, on lastevanematekoolis osalevate vanemate arv väike. Aktiivsemad on algklasside laste vanemad. Need vanemad, keda väga ootame seoses probleemidega, loengule tavaliselt ei tule. Oleme hakanud saatma neile personaalselt kutseid.

- Isadepäeva paiku toimub koolis perepäev
(<http://www.tyripk.ee/index.php/galerii/1293-perepaev-pildid>)
(<http://www.tyripk.ee/index.php/galerii/974-perepaev-2013-pildid>) .
- Igal aastal toimub lahtiste uste päev. Lastevanematel oli võimalus külastada ainetunde ja vestelda kooli juhtkonnaga. Pakuti degusteerimiseks koolilõunat. Tagasiside oli positiivne.
- Uue üritusena oli sel õppeaastal algklasside seltskonnatantsuvõistlused „Tantsuõis 2016“. Kohal olid kõikide osalenud õpilaste vanemad
(<http://www.tyripk.ee/index.php/1711-alkklasside-opilaste-seltskonnatantsude-voistlus>).

Parendustegevus;

Plaanime 2016/2017.õa-l korraldada oma kooli väärtuspõhised kooli olümpiamängud. Pöörates enam tähelepanu meeskonnatööle, kokkukuuluvustundele, kodanikuvastutusele, rahvaste sõprusele, sõbralikkusele, aususele ja ka selleks, et tugevdada suhteid kogukonnaga.